

د افغانستان بانک

بانک

د افغانستان بانک خپرونه

شپږم کال، اته شپږمه گڼه، د سلواغې میاشت

حمایت از تولیدات داخلی سبب رشد اقتصاد کشور می شود

د افغانستان بانک خبرتيا

په خپلو راکړو او ورکړو او اقتصادي معاملو کې د اسعارو له اخیستلو څخه مخنیوی وکړی او هغه اشخاصو ته چې په خپلو پولي معاملو کې له اسعارو څخه کار اخلي، ووايي چې زموږ ملي پیسې زموږ د فرهنګ، تاریخ او زموږ د ملي هویت نښه (سمبول) او د هغې ترویج او دود د افغانانو پیژندګلوي او د عالي فرهنګ ښکارندوی دی. په معاملاتو کې له خپلو ملي پیسو څخه ګټه واخلي خو ملي پیسې مو پیاوړې او لا زیات ثبات پیدا کړي. ●

شپږ پنځوسمه ماده

د اساسي قانون د حکمونو پيروي، د قوانینو اطاعت او د عامه نظم او امنیت رعایت د افغانستان د ټولو خلکو وجیبه ده.

د قانون له حکمونو څخه بې خبري عذر نه ګڼل کېږي.

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

مدیر مسوول: یم عقیف

گزارشگران: عبداللطیف بایانی و عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: مدیریت نشرات

فوتوژونالیست: زیرک ملیا

آدرس: آمریت عمومی اسناد و ارتباط، د افغانستان بانک

تېلېفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۳۸۱۵ / ۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پست الکترونیکي: magazine@centralbank.gov.af

صفحه الکترونیکي: www.centralbank.gov.af

د دې ګڼې مطالب

په کندهار ولایت کې د جمهوري ریاست د ۴۵ ګڼې فرمان....

د افغانستان بانک په جنوب لویدیځ سیمه ایز زون کې زاړه او مندرس....

چگونه میتوان تولیدات داخلی را افزایش داد؟

اهمیت پس انداز و سرمایه گذاری در رشد اقتصادی

افغانستان به اتحادیه بهتر از پول نقد پیوست

نیرواله سوداګري

معرفی انستیتیوت بانکداری و مالی افغانستان

د افغانستان د بانکداری قانون

علل و عوامل بحران یورو

پول شویی و اثرات آن بر اقتصاد

د پیسو او بانکونو تاریخي جوړښت ته لنډه کتنه

ارزیابی اجراءات کارکنان

تلاش برای خود کفایی سمنت مورد نیاز کشور

پوند مصری ارزش خود را از دست داد

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسوولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسندگان آن بر

می گردد، همچنان استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

سیستم پرداخت الکترونیکی، صرفه جویی در هزینه چاپ پول نقد

استفاده از پول نقد در معاملات و داد و ستد روز مره در کشور عزیز ما، سابقه طولانی دارد که سالانه به نسبت عدم توجه و سهل انگاری از جانب مردم در حفظ و نگهداشت درست از آن، ملیارد ها افغانی از دوران اقتصادی خارج و به عوض بانکوت های نو به بازار عرضه می گردد.

خارج ساختن پول های مندرس و فرسوده و به جای آن چاپ پول جدید و انتقال آن به کشور هزینه زیادی نیاز دارد که دولت باید آنرا از سایر منابع عایداتی دولت و کمک های جامعه جهانی بپردازد، مبلغی را که دولت جهت چاپ و ضرب پول (بانکوت ها و سکه ها) هزینه مینماید مبلغ قابل توجهی است که به جای تطبیق پروژه های زیر بنایی و اقتصادی صرف چاپ پول نقد می گردد.

کشور عزیز ما افغانستان با در نظر داشت پیشرفت ها و انکشافات علم و تکنیک و انقلاب تکنالوژی در سایر نقاط جهان، که بر اثر آن تحولات و پیشرفت های چشمگیری در استفاده از کمپیوتر و خدمات پیشرفته مخابراتی در زمینه داد و ستدهای مالی، بوجود آمده است درین اواخر به " اتحادیه بهتر از پول نقد " پیوست تا به جای استفاده از پول نقد در معاملات و داد و ستد اقتصادی، مردم از سیستم پرداخت الکترونیکی جهت پرداخت ها استفاده بعمل آورند، چون سهولت های فراوانی را به همراه دارد.

" اتحادیه بهتر از پول نقد " با دولت ها، نهاد های توسعه محلی و بخش خصوصی همکاری می نماید تا از کار برد پول به شکل الکترونیکی استفاده نمایند و به آنها منابع مورد نیاز را آماده می سازد تا این پروسه را بتواند بصورت بهتر جامه عمل بپوشاند.

این نوع پول بصورت همزمان میتواند هم پس انداز و هم به عنوان پول نقد مورد استفاده قرار گیرد. تطبیق و استفاده از پول الکترونیکی نه تنها اینک به مرور زمان باعث اجرای امور پولی در وقت معین آن، انتقالات تجارتي به صورت مصون و سرعت در مبادلات اقتصادی می شود، بلکه زمینه خوبی جهت کاهش هزینه چاپ پول فیزیکی می باشد، تا مبلغ هنگفتی که صرف چاپ پول نقد می گردد در پروژه های زیر بنای هزینه گردد تا به مردم عزیز کشور فرصت های کاری ایجاد گردد و همچنان چرخه های اقتصاد کشور را به حرکت آورده تا کشور ما آینده درخشان و شکوفایی را

پیشرو داشته باشد. ●

په کندهار ولایت کې د جمهوري ریاست د ۴۵ گڼې فرمان د پلي کیدو څرنګوالی

رئیس، د هغه ولایت د صرافۍ د بازار رئیس، د خصوصي بانکونو د نمایندګیو مدیرانو او د کندهار ولایت یو شمېر صرافانو ګډون کړی وو، د افغانستان بانک دویم مرستیال، د افغانستان د بانکي نظام د لاسته راوړنو او د جمهوري ریاست د ۴۵ گڼې فرمان د شلم بند د پلي کیدو په هکله چې د افغانۍ دودیدل او هوايي ډګرونو له لارې د اسعارو غیر قانوني وړلو څارل رانغاړي، داسې وویل: په افغانستان کې د بانکدارۍ سکتور له ۱۳۸۱ کال راهیسې د پرمختګ بهیر پیل کړی دی، د افغانستان بانک، د پولي سیاست د تطبیق، د قیمتونو د ثبات او خوندي ساتلو، د

د افغانستان بانک دویم مرستیال ښاغلی الحاج محمد عیسی طراب چې د یو پلاوي د مشر په توګه د افغانستان بانک جنوب لویدیځ سیمه ایز زون ته تللی ؤ، د یوې غونډې په ترڅ کې یې د کندهار له والي ښاغلي پوهنوال دوکتور توریالي ویا سره د ولایت په مقر کې ولیدل. په دې غونډه کې چې د افغانستان بانک د ټولو څارونکي (ناظر کُل) ادارې سرپرست ښاغلي مومن زاده، د بانکي عملیاتو آمر، د مالیې او عدلیې د وزارتونو استازو، د ولسي جرګې استازو رئیس عبدالباقي او نور محمد کفیل، د کندهار ولایت مرستیال، د افغانستان بانک د جنوب لویدیځ زون آمر فضل احمد عظیمي، د کندهار د سوداګرۍ د خونې

سیالیت (نقدینه گڼی) د ملاتړ، د پورونو د ورکړې د قابلیت، سوداگریزو بانکونو، صرافانو او پولې خدمتونو وړاندې کوونکو ته د جواز صادرولو او څارلو، د افغانستان د اسعاري زیرمو د اداره کولو او خوندي ساتلو او داسې نورو برخو کې چې قانون دې بانک ته سپارلي دي خپلې دندې ترسره کړي دي، اوس مهال د افغانستان بانکي نظام د مهمو قوانینو لرونکی دی چې په ملاتړ یې د افغانستان د بانکدارۍ سکتور فعالیت کوي.

بانکونه په عصري سیستمونو سمبال شوي او د هېواد په ټولو ولایتونو کې ارزښتناکه بانکي خدمتونه وړاندې کوي، په څو وروستیو کلونو کې د افغانستان بانک اسعاري زیرمو زیاتوالی موندلی دی چې اووه ملیارده ډالرو څخه اوړي. بناءً خلک له ۲۰۰۱ کال څخه تر اوسه د بانکدارۍ له کلتور سره اشنا شوي دي چې له امله یې ورځ تر بلې په بانکونو کې د امانات ایښودونکو کچه زیاتېږي. د افغانستان بانکي نظام مشتریانو ته په خپل وخت ښه او شفافه بانکي خدمات وړاندې کوي، بانکونه له نړیوال او معیاري سیستمونو سره فعالیت کوي. د افغانستان مرکزي بانک، د بانکدارۍ په نړیوال معیار استوار (ټینګ) دی چې له امله یې افغانی د سیمې په کچه له با ثباته پیسو څخه شمېرل کېږي او په پولې معاملو او ورځنیو راکړو او ورکړو او سوداگریزو مسائلو کې باید له افغانی څخه د هېواد د اقتصادي مبادلاتو په توګه ګټه پورته شي.

د افغانستان بانک دویم مرستیال د خپلو خبرو په ترڅ کې وویل: د افغانستان بانک او نور دولتي او غیر دولتي نهادونه په ځانګړې توګه د قانون اجراء کوونکي نهادونه مکلف دي تر څو له افغانی څخه د ګټې اخیستنې او ترویج په برخو کې د جمهوري ریاست ۴۵ ګټې فرمان سره سم خپله دنده او مسؤلیت تر سره کړي.

د افغانستان بانک د تلویزیوني، راډیويي، لیکنیزو، بلبورډونو، پوسترونو د اعلانونو د خپرولو او د افغانستان بانک د میاشتي مجلې له لارې ټولو هېوادوالو ته خبرتیا یا اګاهي ورکوي تر څو په خپلو معاملو کې له خپل پولې واحد څخه کار واخلي چې له نیکه مرغه له خپاره شویو اعلانونو څخه مطلوبه پایله لاسته راغلې ده خو دا چاره زمونږه ټولو هڅو او کوشښونو ته اړتیا لري. له همدې امله له ټولو هېوادوالو څخه په ځانګړې توګه له هغه خلکو څخه چې په جنوب لویدیځ زون کې استوګن دي غواړم ترڅو د افغانی په دودیدو کې خپل هېواد سره مرسته وکړي.

ښاغلي طراب د خپلو خبرو په ترڅ کې زیاته کړه، د وړو پیسو (۱، ۲، او ۵ ګون) او غټو بانکوټونو تر منځ هېڅ ډول توپیر نشته. بانکونه په دې برخه کې نیغه په نیغه مسؤلیت لري او هر کله چې وړو او غټو پیسو ته اړتیا پیدا کیږي، زمونږ هېواد وال کولای شي یو نږدې بانک ته مراجعه وکړي او خپلې افغانی په کم وخت کې پرته له کوم فیس او کمیشن څخه بدلې کړي.

همدارنګه د افغانستان بانک دویم مرستیال د صرافۍ د جواز ورکولو په هکله صرافانو ته وویل: په نوې مقرره کې چې د افغانستان بانک لخوا جوړه شوې ده، هر صراف باید د دوو سوداګرو لخوا چې د نیک شهرت او ارزښتناکه فعالیت لرونکي وي، تضمین شي او ۵۰۰۰۰ د ضمانت په توګه له بانک سره کیږد تر څو جواز ورته ورکړل شي.

ورپسې د کندهار ولایت والي ښاغلي پوهنوال دوکتور توریالي ویسا د افغانستان بانک سیمه ایز زون او سوداګریز بانکونه وستایل او داسې وویل: واقعاً د بانکونو په جوړیدو او پرانیستلو سره زمونږ د خلکو په اقتصادي ژوند کې ښه

ژر ترویج او همدا ډول د افغانستان بانک لخوا په جنوب لويديځ زون کې د اسعارو د اکشن د تر سره کولو په برخو کې ځينې وړاندیزونه مطرح شول.

همدا ډول باید یادونه وکړو چې یاد شوي پلاوي په کندهار ولایت کې له امنیتي قوماندان جنرال عبدالرازق، د جنوب لويديځ زون سرحدی قوماندان جنرال تفسیر او نورو لوړ پوړو دولتي چارواکو سره بیلابېلې لیدنې او د افغانۍ پیسو د ترویج او همدا ډول له بندرونو څخه د غیر قانوني اسعارو د وړلو د مخنیوی په هکله یې خبرې اترې وکړې. ●

بدلونونه منځ ته راغلي دي. اوس مهال خلک خپلې پیسې لکه تیر غوندې په غیر مصئون(خوندي) او غیر مولد ځایونو کې نه ساتي، خپلې پیسې په بانکونو کې جمع کوي خو بانکونه وکولای شي هغه پیسې سوداگرو او پانگه اچوونکو ته پور ورکړي، تر څو پیسې یې ګردښت ومومي او د هېواد د اقتصادي ودې لامل شي. باید ووايم چې د خلکو ډېری پولي معاملې په بانکونو کې تر سره کېږي او بانکونو هم د خلکو ستونزې د لیردونو له لارې له منځه وړي او سوداګریز مسائل یې اسانه او ساده کړي دي چې خلک په دې زون کې د بانکونو له فعالیت څخه رضایت لري.

د کندهار ولایت والي د خپلو خبرو په ترڅ کې د افغانۍ د ترویج په هکله داسې وویل: د افغانۍ د ترویج په موخه به له هر ډول امکاناتو څخه کار واخلو او زیدخلو ارګانونه او هغه کمیسیون چې مخکې په همدې موخه موظف شوی دي پوه کړو، خو په معاملو کې د افغانۍ څخه د ګټې اخیستنې په موخه له هیڅ ډول هڅو او هاند څخه دریغ ونه کړي او سرغړونکي چې په راکړه او ورکړه کې له نورو اسعارو څخه ګټه پورته کوي، له قانون سره سم جریمه او تر څیړنې لاندې ونیسي خو نورو اشخاصو لپاره چې له پرديو پیسو څخه ګټه پورته کوي، پند شي. همدارنګه له افغانستان بانک په ځانګړې توګه د دې بانک سیمه ایز زون څخه هیله لرم تر څو د افغانۍ د ترویج په موخه لا فعالیت وکړي او زموږ هېواد وال د تلویزیوني، راډیويي، بلبوردونو، سیمه ایزو رسنیو د اعلانونو د خپرولو او داسې نورو جمعي ارتباطي وسایلو له لارې وپوهوي.

د غونډې په پای کې د دې ولایت صرافانو لخوا په اقتصادي معاملو کې افغانۍ پیسو څخه د ګټې اخیستنې او

د افغانستان بانک په جنوب لویدیځ سیمه ایز زون کې زاړه او مدرس بانکوټونه وسوځول شول

ښاغلی الحاج محمد عیسی طراب د افغانستان بانک دویم مرستیال چې د زړو بانکوټونو د سوځیدو د پلاوی په مشرۍ (ښاغلی مومن زاده د افغانستان بانک د ټولو څارونکي (ناظر گل)، ښاغلي رئیس عبدالباقي او نور محمد کفیل د ملی شورا استازي، د مالیې او عدليې وزارتونو استازي، د بانکي عملیاتو لوی آمر، د ټولو خزانه دار او د افغانستان بانک د بانکوټونو د نشر او مراقبت مرستیال) د روان کال د مرغومي له ۲۴- ۲۶ کندهار ولایت ته لیږل شوي وو، د افغانستان بانک دویم مرستیال الحاج محمد عیسی طراب په زده کړه ایزه غونډه کې چې د دې زون کارکوونکو ته د سربنډلیو، بسته بندیو، د زړو بانکوټونو د شمېرلو، چمتو کولو او سوځیدو په موخه جوړه شوی وه، داسې وویل:

په بازار کې خپرې شوې پیسې د ملي پانګې برخه ګڼل کیږي نو لازمه ده چې د ټولنې وګړي یې په حفظ او خوندي ساتنه کې پاملرنه وکړي

په پای کې راټول شوي زاړه بانکوټونه د ګمارل شوي پلاوي لخوا د افغانستان بانک د جنوب لویدیځ زون آمر ښاغلی فضل احمد عظیمي په موجودیت کې د سربنډلیو له کنټروله، دقیقې شمېرنې، بسته بندۍ او د انواعو له تفکیک څخه وروسته ځانګړې بټۍ (کوره) ته چې په همدې

شمېر ۵	د بانکوټونو ډول	د بندولونو شمېر	د هر ډول بانکوټ مبلغ
۱	پنځه سوه ګون	۱	۵۰۰،۰۰۰
۲	سل ګون	۴۱۲	۴۱،۲۰۰،۰۰۰
۳	پنځوس ګون	۱۸۵۸	۹۲،۹۰۰،۰۰۰
۴	شل ګون	۵۰۷۴	۱۰۱،۴۸۰،۰۰۰
۵	لس ګون	۶۳۴۲	۶۳،۴۲۰،۰۰۰
۶	پنځه ګون	۱۴۲۱۵	۷۱،۰۷۵،۰۰۰
۷	دوه ګون	۵۳۸۰	۱۰،۶۷۰،۰۰۰
۸	یو ګون	۲۱۶۵	۲،۱۶۵،۰۰۰

موخه ترتیب شوې ده انتقال او د ګمارل شوي پلاوي پر وړاندې وسوځول شول.

د بانکوټونو د خپرولو او مراقبت په چارو کې د بانکي عملیاتو معاونیت سوځول شوې پیسې د لاندې انواعو لرونکي دي:

په ټولیزه توګه ۳۵۴۴۷ بندلونه چې ۳۸۳،۵۰۰،۰۰۰ افغانۍ کیري د حریق په بټیو کې لمنځه یوړل شول.

په پای کې ښاغلي الحاج محمد عیسی طراب د افغانستان بانک دویم مرستیال د هغه ولایت د محلي رسنیو د ژورنالستانو پوښتنو ته ځوابونه وړاندې کړل. ●

ځکه د افغانستان بانک هر کال په میلیونونو قطعې په مختلفو انواعو زاړه بانکوټونه له منځه وړي او پر ځای یې نوي بانکوټونه چاپ او بازار ته وړاندې کوي، د بیا چاپ لګښت یې ډېر زیاتیري چې په دې مبلغ کولای شو په لسه او بنسټیزې پروژې ګټې اخیستنې ته وړاندې کړو. له همدې امله د ورځنۍ راکړې او ورکړې د ابزار په توګه زموږ د ټولو ملي دنده د بانکوټونو حفظ او سم خوندي ساتنه ده تر څو په بانکوټونو باندې د لیکلو مخه ونیول شي او له ګرد، خاورې، روغنیاتو او داسې نورو عوامل چې د بانکوټونو د ژر زړیدو لامل کیږي مخنیوی وکړو او باید د بانکوټونو په حفظ او خوندي ساتنه کې چې زموږ د اقتصادي مبادلو وسیله ده او د ورځنیو اقتصادي اړتیاوو په لمنځه وړلو کې مهم رول لري، توجه وکړو او کسبګر هم په دې وپوهوو څو پورته ټکي په پام کې ونیسي او له هغه ټولو عواملو څخه چې د بانکوټونو د زړیدو لامل کیږي، مخنیوی وکړو تر څو له ټاکل شوي موعده څخه مخکې استهلاک نه شي.

باید وویل شي هغه زړې او مندرسې پیسې چې په راکړه او ورکړه کې د ستونزو لامل کیږي په دوامداره توګه د افغانستان بانک لخوا راټولیري او له قانون سره سم د ګمارل شوي پلاوي تر نظر لاندې حریق او یا د ځانګړو ماشینونو په وسیله لمنځه وړل کیږي چې دا لړۍ د افغانستان بانک په نورو زونونو کې له معمول سره سم پلي کیږي.

چگونه می توان توليدات داخلی را افزایش داد؟

احمد ضياء طارق، اقتصاد دان سياست پولی

مدت فقر موجود در کشور را از بین برده و استقلال اقتصادی کشور را تضمین نماید.

درین نوشته برخی از مهمترین راه های افزایش تولیدات داخلی کشور را به طور مختصر مورد بحث قرار میدهم.

حمایت دولت از صنایع داخلی

امروز پیشرفت صنایع یکی از شاخص های اساسی انکشاف و تکامل در جهان مُدرن محسوب می شود و اندازه پیشرفت آن جایگاه هر کشور را در شمار کشورهای توسعه یافته جهان تثبیت می نماید. فیصدی سهم صنایع در تولید ناخالص داخلی یکی از شاخص های سنجش آن می باشد. باید تذکر داد که جریان انکشاف صنایع مانند هر پدیده دیگر از یک نقط آغاز شده و به شکل تدریجی پروسه تکامل را تا این حد پیموده است و این انکشاف توسط دولت ها بر اساس سیاست های اقتصادی و در چوکات سیاست صنعتی و در مراحل معین توأم با سیاست های حمایتی (مجموعه تدابیری است که دولت برای حمایت از تولیدات داخلی در مقابل رقابت محصولات خارجی در پیش می گیرد)، انجام شده است.

حمایت یا عدم حمایت از تولیدات داخلی در مقابل واردات یکی از جنجالی ترین بحث ها در حوزه سیاست گذاری اقتصادی می باشد. از لحاظ نظری، هر گونه برنامه ریزی از طرف دولت برای

اساسی ترین معیار سنجش عملکرد اقتصادی یک کشور، تولید ناخالص داخلی (GDP) سالانه آن است و بر اساس آن، درجه رشد و انکشاف یک کشور سنجش و ارزیابی می شود. حال سوال اینجاست که افغانستان چگونه می تواند تولید ناخالص داخلی اش را تقویت کند؟

بر اساس این معیار، افغانستان با آنکه اقتصادش رو به بهبود است، در صف فقیر ترین کشورهای جهان قرار دارد و در زمان حاضر اقتصاد آن بطور نگران کننده بالای کمک های خارجی استوار است و از طرفی این نوع کمک ها قطعاً همیشگی نبوده، طوریکه شاهد هستیم این نوع کمک های جهانی نظر به سالهای قبل کاهش یافته و از این پس بیشتر کاهش خواهد یافت. در چنین وضعیتی بدیهی است که افزایش و تقویت تولیدات داخلی اولویت اصلی کشور را تشکیل میدهد و باید در این جهت طرح ها و پلان های کار آمد و بلند مدتی روی دست گرفته شود.

البته از پیشرفت های اقتصادی کشور طی یک دهه گذشته که در سایه حمایت های جامعه جهانی بوجود آمده است، نمی توان چشم پوشی کرد ولی همانگونه که اشاره شد بعد از این باید روش ها و راهکارهای را در عرصه اقتصاد و تجارت کشور دنبال کرد که وابستگی های افغانستان را کاهش دهد. بنابر این سرمایه گذاری ها باید روی مواردی صورت بگیرد که بتواند در دراز

دولت جمهوري اسلامي افغانستان درين اواخر بعضي از سهولت ها را جهت حمايت از صنايع داخلي در نظر گرفته است تا ساير توليدات داخلي بتوانند با صنايع کشور های همسايه رقابت و جای آنها را به مرور زمان بگیرند.

تشخيص مزيت های نسبي در عرصه توليد و تجارت و حمايت های مستقيم و غيرمستقيم از اين توليدات يکي از مهمترين رسالت های دولت را تشکيل می دهد. طوریکه اشاره شد، در سال های که گذشت به دليل کم توجهی دولت صنايع متوسط و کوچک بعضاً ورشکست شدند. اما بعد از ۲۰۱۴ تجدید نظر دولت در مورد اين سياست یک امر ضروری پنداشته می شود و انتظار بر اين است که دولت اين مسووليت را به خوبی انجام دهد.

از نگاه قانون اساسی کشور اين موضوع نیز جزء از مسووليت های دولت است. ماده سیزدهم قانون اساسی کشور در زمینه حمايت و تشويق صنايع داخلي کاملاً صراحت دارد: "دولت برای انکشاف، رشد توليد، ارتقای سطح زندگی مردم و حمايت از فعاليت های پيشه وران، پروگرام های مؤثر را طرح و تطبيق می نمايد."

بنابر اين، برنامه مهمی که در حال حاضر می تواند توليدات داخلي را افزايش داده و صنايع نوزاد را شکوفا سازد، تطبيق سياست های حمايتی دولت است. مثلاً دولت می تواند برخی معافيت های مالیاتی را برای توليدات داخلي قايل شود و مواد خام وارداتی مورد نیاز صنايع داخلي را از پرداخت محصول و ساير عوارض گمرکی معاف سازد و به همین ترتيب موانع ترانزیتی را از برابر اقلام صادراتی در حد ممکن کاهش دهد. همچنان دولت بمنظور حمايت از توليدات داخلي می تواند برای تأمین کالاهای مورد ضرورت ارگان های مربوطه خويش به خريد توليدات داخلي اولويت داده و از طريق رسانه ها به نفع توليد ملی تبليغات مؤثر نمايد. اگر صنايع کشور مورد حمايت و تشويق دولت قرار نگیرد، صنعتی شدن کشور بسيار بعيد به نظر ميرسد. زیرا فيصدي سهم صنايع در توليد ناخالص داخلي که يکي از شاخص های سنجش انکشاف اقتصادی می باشد. در سال جاری ۲۱ در صد بوده است. ◀

حمايت از صنايع نوپا در چارچوب اقتصاد آزاد موجه نبوده و باعث کاهش رقابت در عرصه تجارت می شود. اين استدلال تا حدودی زياد موجه و قابل دفاع است، چون به هر اندازه که نقش دولت در اقتصاد بيشتر می گردد به همان اندازه زمينه برای سوء مدیریت و فساد افزايش می يابد.

اما مسئله مهم، رسيدن به رشد و توسعه اقتصادی است که نیازمند مداخله هدفمند دولت و مبتنی بر تحليل مصرف - فايده است. در طول تاريخ توسعه، هيچ اقتصادی را نمی توان يافت که بدون حمايت دولت از توليدات داخلي رشد نموده باشد. در تمام اقتصادهای مُدرن امروزی در اوایل حرکت شان به سمت توسعه اقتصادی دولت ها نقش برجسته ای را در مدیریت و برنامه ریزی برای رشد بر عهده داشته اند

نمونه های رشد اقتصادی و تجارب کشورهای توسعه یافته و کشورهای رده اول جهان سوم نشان می دهد که بدون نظارت، حمايت و تشويق دولت، امکانات رشد، توسعه و پاگیری صنايع داخلي میسر نیست، يعنی دولت بايد نقش مؤثر و تعيين کننده یی را در جهت توسعه صنعتی کشور ایفاء نمايد.

بعد از سقوط رژیم طالبان در سال ۲۰۰۱ و حضور نظامی و کمک های هنگفت بين المللی، افغانستان چانس عمران و بازسازی مجدد را پيدا نمود که از ۲۰۰۲ تا اکنون در کنار سرمايه گذاری های دولتی و نهاد های بين المللی، مؤسسات و شرکت های زيادی در پارک های صنعتی ولايات و مرکز به سرمايه خصوصی احيا و يا جديداً ايجاد شد و سرمايه گذاران زيادی جواز فعاليت را از اداره حمايت از سرمايه گذاری (آيسا) حاصل نمودند.

اما تجارت لجام گسيخته افغانستان، نبود زیربنا های لازم و اندکی عدم حمايت و تشويق دولت از صنايع داخلي، کشور را به مارکيت محصولات کم کيفيت استهلاکی و تجملی کشورهای همسايه مخصوصاً پاکستان، ايران و چين مبدل گردانیده و صنايع نو بنياد کشور نتوانست تا با صنايع کشور های همسايه رقابت نمايد که در اثر آن بعضی از شرکت ها ايجاد شده متوقف شدند. بدون شک انتظار از دولت افغانستان اين نیست که ساير توليدات داخلي را مورد حمايت قرار دهد. بلکه دولت می تواند آن عده از سرمايه گذاری ها و صنايع را مورد حمايت قرار دهد که توليد آنها در داخل از لحاظ اقتصادی مفيد بوده و اميد آن وجود دارد که در آینده بتوانند در مقابل توليدات بیرونی رقابت کنند، که خوشبختانه

انکشاف سکتور زراعت

افغانستان کشور زراعتی است و تقریباً هشتاد درصد جمعیت آن در بخش زراعت و مالداري مشغول اند. با این حال سهم این هشتاد درصد جمعیت در تولیدات ملی کمتر از ۲۷ درصد میباشد. قسمت اعظم مواد غذایی و سایر مواد ضروری مردم از خارج وارد میگردد.

ناقص بودن سیستم زمین داری، توزیع غیر عادلانه زمین، سطح پایین پس انداز و سرمایه گذاری نسبت پایین بودن عاید کشاورزان، عدم استفاده از تکنالوژی مدرن، عدم استفاده از تخم های بذری اصلاح شده و ادویه جات ضد حشرات و آفات، عدم موجودیت تسهیلات کريدت برای دهاقين، نبود سیستم آبیاری منظم که باعث وابستگی قسمت اعظم تولیدات زراعتی به باران ها گردیده، نبود سیستم حمل و نقل منظم و عدم موجودیت زیربنا ها در سکتور زراعت باعث گردیده است تا سکتور زراعت ضعیف باقی بماند. این در حالیست که قسمت اعظم صادرات افغانستان را محصولات زراعتی تشکیل میدهد. لذا به هر اندازه که محصولات زراعتی محدود باشد به همان اندازه صادرات نیز کم خواهد بود.

بنابراین جهت رشد و انکشاف سکتور زراعت، دولت یک سلسله تدابیر را بمنظور اصلاحات ارضی جهت مولد و مؤثر ساختن زمینداری روی دست گیرد. هم چنان دولت باید تخم های بذری اصلاح شده را که با محیط تطابق داشته باشد، برای دهاقين عرضه نماید. به همین ترتیب، در قسمت ایجاد و انکشاف سیستم آبیاری، بهبود سیستم حمل و نقل، ایجاد تسهیلات کريدتی برای زارعين، تسهیل امکانات نگهداری محصولات زراعتی و بسته بندی آنها در داخل کشور، عرضه ادویه ضد حشرات و آفات و تریننگ ها برای آگاهی دهاقين باید سرمایه گذاری بیشتر صورت گیرد. یکی از روش های دیگری که می تواند مؤثریت لازم را در توسعه اقتصاد زراعتی ایجاد کند، راه اندازی برنامه های رقابت سالم میان زارعين و فرصت سازی برای بازاریابی محصولات زراعتی در بیرون از کشور است. تا به این ترتیب تولیدات زراعتی را در داخل کشور افزایش داده، از یک طرف از وابستگی گسترده به کشورهای همسایه نجات یافته و از سوی دیگر صادرات کشور بیشتر گردد.

افزایش کیفیت تولیدات داخلی و صادرات آنها

در بالا اشاره نمودیم که دولت باید از محصولات داخلی حمایت بعمل آورد اما باید گفت که حمایت دولت از محصولات داخلی به معنای جلوگیری واردات نیست، چون افغانستان در شرایط فعلی به دو دلیل به تشویق واردات نیاز دارد، دلیل اول این که مقدار تولیدات داخلی، تقاضا و نیازمندی های کشور را مرفوع ساخته نمی تواند و دلیل دوم این که تولیدات داخلی فعلاً از نظر کیفی و استاندارد، در وضعیت خوبی قرار ندارد، از همین جهت اکثرأ مورد قبول مصرف کنندگان خارجی قرار نمی گیرند تا به بیرون صادر شوند و از طرفی، چون مصرف کنندگان داخلی، آنها را از لحاظ کیفیت با محصولات وارداتی مقایسه می کنند، حتی تقاضای داخلی نیز به آنها کم می باشد.

میدانیم که افغانستان با داشتن نیروی کار فراوان و ارزان در تولید بسیاری از محصولات زراعتی بخصوص میوه جات از مزیت مطلق برخوردار است. مثلاً قیمت تمام شد داخلی تولید میوه جاتی همچون انگور، انار، کشمش و ... نسبت به قیمت های خارجی به مراتب پایینتر است و از لحاظ کیفیت طعم خود نیز بر میوه جات اکثر کشورهای جهان برتری دارند. با افزایش صادرات آنها افغانستان فایده قابل ملاحظه حاصل خواهد کرد و تولید داخلی به شکل چشمگیری ازدیاد خواهد یافت. مشکلی اساسی در این است که نسبت نبود محل نگهداری مناسب و زمینه بسته بندی بهتر، این محصولات به خوبی نگهداری و بسته بندی نمی شوند تا پروسه انتقال و صدور آنها با حفظ کیفیت اولی شان موفقانه صورت گیرد. بطور مثال، مشکل عمده عدم راهیابی زعفران به بازارهای خارجی نیز تا کنون در کیفیت جمع آوری و بسته بندی آن بوده است. بنابر این به منظور رشد تولیدات داخلی کشور، باید در قسمت کیفیت و معیاری سازی آنها توجه مسوولانه و دقت کارشناسانه به خرج داده شود.

بلند بردن سطح اشتغال با سیاست های پولی

با بکار گیری سیاست های پولی مناسب می توان تولیدات داخلی را بخصوص در سکتور زراعت رونق داد. بطور مثال، می شود که قانون بانکی کشور قسمتی از قرضه های بانکی را لزوماً برای فعالیت های تولیدی به ویژه زراعت تخصیص دهد و یا دولت به وسیله کريدت های زراعتی برای دهقانان کشور، ماشین آلات زراعتی توزیع نماید و سپس قیمت آنها را به شکل قسط بعد از

بیش از یک دهه گذشته در تسریع جریان انکشاف اقتصادی بطور مؤثر استفاده کند، نبود نیروی انسانی متخصص است. ◀

برداشت محصولات، از آنها واپس بگیرد. کشور هند حتی بعد از قبولی نظام بازار بحیث نظام اقتصادی خویش، تخصیص یک فیصدی معین از قرضه های بانکی را به سکتور زراعت اجباری ساخت و نتیجه مطلوبی از این سیاست نیز حاصل نمود.

بلند بردن سطح تعلیم و تربیه:

نقش و اهمیت نیروی انسانی امروز در مراحل تولید و ارائه خدمات در جوامع بشری به عنوان مهم ترین عامل مشخص شده است. شکی نیست که عامل انسانی مهم ترین بخش تحول و توسعه جوامع است. با نگاهی به مراحل تمدن بشری مشخص می شود که نقش نیروی انسانی از نیروی کار ساده (قدرت بازو و کار مخانیکی) به سرمایه انسانی (دانش و مهارت) که مهمترین عامل تولید به شمار می رود تکامل یافته است، چرا که اگر انسان ها نتوانند از ابزارها و تجهیزات پیشرفته و تکنالوژی استفاده مطلوب نمایند عملاً پیشرفت تکنولوژیکی فاقد مولدیت لازم خواهد بود. تعلیم و تربیت به عنوان بارزترین نماد سرمایه گذاری انسانی، نقش اصلی در بهبود بهره وری نیروی انسانی را ایفاء می کند. تعلیم و تربیت از یک طرف به بازدهی و توانایی نیروی کار افزوده و استعدادها را شکوفا می سازد و از طرف دیگر زمینه به کارگیری تکنالوژی برتر و بالاتر را برای نیروی کار فراهم می کند.

امروز دیگر کار به عنوان یک عامل کمی در تولید و توسعه مطرح نیست، بلکه توجه به کیفیت و مولدیت نیروی کار و افزایش بهره وری به دلیل آثار و نتایج سودمند آن بسیار زیاد می باشد. با یک نگاهی گذرا به اقتصادهای مُدرن جهان امروزی در میابیم که اکثر آنها در قسمت پرورش نفوس تحصیلکرده و افزایش کمی و کیفی سطح تحصیلات در جهان پیش قدم اند. به هر اندازه که ما بتوانیم نیروی انسانی خود را به علوم و فنون جدید مجهز سازیم، به همان نسبت می توانیم منابع تولیدی خود را به شکل کارا و مؤثر به کار اندازیم و در نتیجه سطح مولدیت، بهره وری و تولیدات داخلی خود را از لحاظ کمی و کیفی به گونه چشمگیری افزایش دهیم. زیرا بلند بردن هر چه بیشتر سطح سواد و تحصیل، منتج به رشد روز افزون نیروی کار فعال و تولید داخلی می گردد.

سطح پایین سواد در کشور یکی از مشکلات عمده است که روند رشد و انکشاف اقتصادی کشور را بطی می سازد. یکی از عوامل که افغانستان نتوانست از کمک های هنگفت جامعه جهانی طی

حاکمیت قانون

ترديدی وجود ندارد که حاکمیت قانون یکی از مهمترین شاخص های انکشاف اقتصادی محسوب می شود. به هر اندازه که سطح حاکمیت قانون در یک کشور بیشتر گردد، به همان اندازه امکانات سرمایه گذاری و رشد اقتصادی مساعدتر می گردد. دلیل آن اینست که سرمایه گذاران در کشوری سرمایه گذاری می کنند که جان و مال شان در خطر نبوده و دارایی های شان مورد حمایت دولت قرار داشته باشد و نیز حل و فصل مشکلات حقوقی و تجارتی شان از روی عدل و انصاف صورت گیرد. اما در افغانستان یکی از دلایل عمده کاهش سرمایه گذاری ها و تولیدات در این اواخر، افزایش ناامنی ها و زورسالاری و در معرض خطر قرار داشتن جان و مال سرمایه گذاران است. این امر بر روند بهبود تولید داخلی، سطح استخدام و رشد صنایع نوینباد کشور صدمه وارد کرده است. برای اینکه بتوان زمینه رشد تولید داخلی را مهیا ساخت، باید در راستای حاکمیت قانون و تأمین امنیت جانی و مالی سرمایه گذاران گام های متین و عملی را برداشته شود.

تشویق سرمایه گذاری های خارجی

تشویق سرمایه گذاری های خارجی یکی از راه های دیگریست که می تواند تولیدات ملی را افزایش داد، چون با این کار از یک طرف مقدار تولید و عاید افزایش می یابد و از جانب دیگر، تکنالوژی جدید و چگونگی کاربرد آنها توسط متخصصین ورزیده و مجرب خارجی به داخل کشور منتقل می شود. از آنجایی که افغانستان از مزیت های نسبی زیادی در بخش تولید برخوردار است، گسترش تجارت خارجی برایش مفید است و هر قدر که اقتصاد کشور به اقتصاد جهانی نزدیکتر شود به همان اندازه تولید داخلی تقویت می گردد. درین قسمت دولت باید تدابیر و اقدامات لازم را در جهت تشویق سرمایه گذاری های خارجی و برداشتن موانع از سر راه آن روی دست بگیرد و زمینه لازم را برای افزایش این سرمایه گذاری ها مساعد سازد.

از بین بردن فساد اداری

در این چند سال اخیر، فساد اداری و فرهنگ رشوه خواری در کشور رشد سرسام آور داشته که می توان گفت چنین وضعیتی بدین پیمانه در تاریخ گذشته افغانستان اصلاً رخ نداده است و از آنجایی که فساد اداری و رشوه خواری در کل مصارف فعالیت

های تولیدی و تجارتی را افزایش می دهد، انگیزه های کار و سرمایه گذاری های بیشتر و بهتر در همچو سرزمینی به شکل خودکار فرو کاسته و سرکوب می شوند. معرفی افغانستان از سوی سازمان شفافیت بین المللی بحیث فاسدترین کشور جهان دراین اواخر موضوع بس نگران کننده است. محو و ریشه کن کردن فساد با ایجاد یک نهاد ضد فساد و یا توصیه و اعلانات ممکن نیست، محو فساد اداری و مالی در کشور نیازمند گام های متین و عزم راسخ دولت مردان کشور است که باید عملاً انجام دهند.

بازاریابی تولیدات داخلی در بیرون از کشور

یکی از مسائل مهم در عرصه تقویت تولیدات داخلی مقوله بازاریابی است و در این زمینه وزارت تجارت و صنایع باید بیش از پیش تلاش نماید تا بازار های مناسبی را برای تولید کنندگان داخلی در جهان ایجاد کند و به این ترتیب محصولات کشور را به جهان معرفی نماید.

حمایت مردم از تولیدات داخلی

مصرف تولیدات داخلی از سوی مردم به معنای استقبال و حمایت از این تولیدات است. وظیفه همگانی است که از تولیدات داخلی استفاده کنند و تا جایی که بدیل وجود داشته باشد، نباید به کالاهای خارجی اجازه ورود به کشور داده شود. با این همه، اعتماد سازی برای تولیدات داخلی شرط اساسی محسوب می شود. متأسفانه تا هنوز آنچنان که باید، اعتماد میان شهروندان و تولید کنندگان داخلی شکل نگرفته است و درین زمینه هیچگونه اقدام که بتواند مؤثر واقع گردد، صورت نگرفته است. بدین ترتیب، در این زمینه نیز توجه جدی شود و راهکارهای مفید جستجو گردد.

گسترش سرمایه گذاری ها و تأکید بر حمایت مردم و دولت از تولیدات داخلی به معنای تلاش همگانی در راستای خودکفایی اقتصادی است. این امر زمینه کار را به طور گسترده در کشور نیز فراهم خواهد کرد.

در یک محاسبه کلی، انتظار این است که کارخانه داران با بلند بردن کیفیت تولیدات خود، دولت با حمایت های مادی و معنوی و مردم با مصرف این کالاها، زمینه رشد تولیدات داخلی و صنایع ملی را فراهم سازند تا افغانستان به خودکفایی و توسعه اقتصادی دست یابد؛ آرزویی که هر شهروند کشور دارد و در راستای تحقق آن به صورت شایسته باید تلاش شود. ●

اهمیت پس انداز و سرمایه گذاری در رشد اقتصادی

سپسایدی های دولت و چوینی تعیین

نرخ ربح مناسب برای تشویق پس انداز ها و سرمایه گذاری ها در کشور باید به صورت همه جانبه تطبیق گردد.

پس انداز و سرمایه گذاری از موضوعات مهم و ارزنده در اقتصاد یک کشور تلقی می شوند، زیرا هر دو با هم ارتباط دارند یعنی برای سرمایه گذاری بیشتر باید مصارف کاهش یافته و پس انداز ها افزایش یابند، چون سرمایه گذاری یکی از عوامل تحقق توسعه اقتصادی عنوان میشود.

بدین منظور نخست باید هر دو پدیده را مورد بحث قرار دهیم:

پس انداز به مفهوم عام صرفه جویی کردن و یا به عبارت دیگر پس انداز اجتناب از مصرف زیاد کالا و خدمات می باشد. سرمایه گذاری عبارت از پولی است که به منظور بدست آوردن فایده صرف خرید دارایی مانند: زمین، ساختمان و ماشین آلات شده است و یا پولی که جهت حصول نفع به خرید سهام، اوراق بهادار و یا سپردن پول در بانک سپرده گذاری می شوند. پس انداز و سرمایه گذاری به بخش های ذیل منقسم گردیده است.

پس انداز ها به طور کلی یکی از عوامل و نشانه های توسعه یافتگی جوامع به شمار میرود و زمانی در یک جامعه افزایش میابد که اتباع یک کشور اعتماد بر سیستم بانکی کشور داشته باشند و از راکد نگهداشتن پول در خانه ها، سیف ها و ... اجتناب کنند. سیستم بانکی باید زمینه را برای اتباع کشور جهت مصونیت و بیمه پس انداز ها مساعد نماید، همچنان خدمات بانکی را در وقت معینه آن انجام دهند تا مردم به پس انداز تشویق و پول های راکد در بخش های تولیدی بکار برود. دولت از طریق کاهش نرخ مالیات و از راه های مختلف مانند: آموزش های اجتماعی، بیداری ملی، حس وطن دوستی در میان ملت، تبلیغات و غیره می توان پس انداز ها جذب و آنرا جزء از عادات مردم مبدل کرد. ◀

حسب الله ذکی

مدیر عملیاتی و منابع بشری مدیریت عمومی خطرات مالی

در کل متحولین اقتصادی به صورت مستقیم و یا غیر مستقیم با هم ارتباط ناگسستنی دارند، که با تغییر هر یک از آنها در زندگی افراد یک کشور نیز تحولات و تغییرات قابل ملاحظه بی به وجود می آید. مثلاً ارتباط عرضه و تقاضا با قیمت ها و یا ارتباط مقدار پول با کالا و خدمات، به همین شکل ارتباط پس انداز و سطح درآمد و یا ارتباط سرمایه گذاری با نرخ ربح، همه موضوعاتی اند که به شکل مستقیم و یا غیر مستقیم با هم ارتباط دارند.

کشورها همیشه سعی و تلاش می نمایند تا از شاخص های اقتصادی به نفع رشد اقتصادی کار گیرند، که رشد اقتصادی یک کشور به عوامل ذیل ارتباط میگیرد: زمین و منابع طبیعی، سرمایه انسانی (نیروی متخصص و ماهر)، سرمایه فیزیکی، تکنالوژی و در نهایت مدیریت درست این منابع، که در نتیجه رشد اقتصادی و رفاه عامه به

به عبارت دیگر، خانواده، با فاصله زمانی بیشتری برای خرید وسیله جایگزین، پول می پردازد. اگر از وسایل زندگی و وسایل شخصی به خوبی مراقبت شود، با افزایش طول عمر آن، هزینه های ثابت خانواده کاهش می یابد. با کاهش هزینه ها، از سویی امکان پس انداز پولی افزایش می یابد و از سوی دیگر امکان برآوردن نیازهای دیگر فراهم می شود.

از این رو، پس انداز تنها در قالب پس انداز پولی قرار نمی گیرد. در گروه اجتماعی نیز حفظ و تقویت سرمایه های اجتماعی مانند اعتماد موجب می شود خانواده با مشکلات کمتری مواجه شود. پس انداز یکی از راه های سهیم

کردن نسل آینده در دارایی هایی است که امروز در اختیار ماست. خانواده در طول حیات خود به دارایی هایی دست می یابد که خواسته و ناخواسته بخش چشمگیری از آن در آینده به اعضای جوان آن می رسد.

همچنین، این اعضا در طول رشد خود از این دارایی ها بهره می برند، اما حفظ و حراست از این دارایی ها، تلاش برای افزودن بر آن از سویی موجب می شود تا زندگی فعلی با سهولت بیشتری پیش رود و از سوی دیگر آیندگان پشتوانه های قویتری داشته باشند. پس انداز اقتصادی یا اجتماعی سبب امنیت خاطر اعضای خانواده می شود. امنیت خاطر نیز سبب کاهش اضطراب و فشارهای روانی می شود.

از آن جایی که خانواده، در مراحل حیات خود با مسایل و مشکلات متعددی و گوناگون مواجه می شود، پس انداز کردن یکی از راه های حل این مشکلات خواهد بود؛ از این رو، خانواده هایی که پس انداز دارند، امنیت خاطر بیشتری دارند و در زندگی احساس ثبات و پایداری بیشتری می کنند. ◀

به طور کُل می توان پس انداز را به دو گروه پولی و غیر پولی تقسیم کرد. پس انداز غیر پولی شامل مجموعه وسایل و لوازم و موجودی هایی است که هر فرد و خانواده از آن برخوردار است. این موجودی در دو گروه اقتصادی و اجتماعی جای می گیرند؛ یعنی موجودی هایی که با پرداخت پول به دست آمده اند و می توان آنها را دوباره به پول تبدیل کرد و موجودی هایی که با روابط اجتماعی به دست می آیند و به پول تبدیل نمی شوند؛ اگر چه ممکن است مبنای دریافت پول نیز باشند. این گروه آخر به نام سرمایه اجتماعی شناخته می شود؛ مانند: اعتماد اجتماعی.

همچنین، در این گروه، نگهداری مناسب از دارایی ها به نحوی که بیشترین سود را برای خانواده به همراه داشته باشد، اصل مهمی است. این گروه را می توان به نحوی سرمایه های افراد و خانواده ها نیز دانست، اما چگونگی مراقبت از آنها را می توان پس انداز نامید؛ زیرا افزایش عمر هر وسیله، از بین رفتن آن، استهلاک آن در زمان طولانی تر در گروه اقتصادی موجب می شود که خانواده دیرتر نسبت به خرید وسیله جایگزین اقدام کند.

گاه مقدار کمتر GDP یک کشور به سرمایه گذاری اختصاص داده شود باعث میشود که نرخ رشد اقتصادی کمتر داشته باشد. پس انداز و سرمایه گذاری همچنان با دیگر متحولین اقتصادی از قبیل سطح عاید، سطح استخدام، رشد اقتصادی، نرخ ربح ارتباط بسیار نزدیک دارد. زیرا تغییر در یکی از متحولین فوق باعث تغییرات در دیگر بخش های اقتصادی میگردد.

چون در کشور های پیشرفته سطح عاید بلند است بناً مقدار پس انداز ها نیز بیشتر میباشد افزایش پس انداز ها باعث افزایش سرمایه گذاری ها گردیده سطح استخدام بلند میشود، مولدیت و همچنان مصارف افزایش میابد. یعنی باعث افزایش تقاضای مجموعی میگردد.

برعکس چون در کشور های رو به انکشاف دایره فقر موجود است بناً سطح عاید نیز در این کشور ها پایین می باشد که بر اثر آن میزان پس انداز کاهش میابد، کاهش پس انداز کاهش سرمایه گذاری را در بر میگیرد. با کاهش سرمایه گذاری، مولدیت و سطح استخدام کاهش میابد و در نهایت باعث کاهش تقاضا در جامعه میگردد.

قراریکه فوقاً ملاحظه گردید پس انداز و سرمایه گذاری از اهمیت بسیار زیاد در رشد اقتصاد یک کشور برخوردار بوده بناً دولت ها و مجریان پالیسی در یک کشور باید از تدابیر مختلف در قسمت افزایش این دو بخش کار گیرند. سرمایه گذاری میتواند از طریق منابع داخلی مانند:

۱- افزایش درآمد ملی ۲- جذب پس انداز ها ۳- تأسیس مؤسسات مالی سازمان یافته ۴- پس انداز های روستایی ۵- احتکار طلا ۶- توزیع نا عادلانه درآمدها ۷- مالیات ۸- قرضه دولتی ۹- فایده مؤسسات اقتصادی عمومی و به عباره دیگر سرمایه گذاری میتواند از طریق منابع خارجی از قبیل: ۱- کمک های خارجی ۲- محدودیت واردات افزایش نماید.

امنیت، ثبات قیمت ها، نرخ ربح مناسب، سیاست های حمایتی و سبسایدی ها عوامل اند که باعث افزایش سرمایه گذاری در کشور شده و در نتیجه اثر گذاری مثبت در رشد اقتصادی کشور خواهد داشت. ●

پس انداز تنها با فعالیت سرپرست خانواده حاصل نمی شود، بلکه امریست مشارکتی که همه اعضای خانواده در آن سهیم اند. مدیریت داخلی خانه همچون: مدیریت صحیح هزینه ها و فرزندان با صرفه جویی؛ یعنی استفاده مناسب از وسایلی که در اختیار دارند و وسایل منزل به پس انداز خانواده کمک می کند.

مشارکت نه به این معنا که دیگران را مجبور به انجام فعالیتی کنیم که به پس انداز منتهی شود، بلکه به این معنا که دیگران خود با شناخت و آگاهی از لزوم و ضرورت و بنا بر اراده خود به آن بپردازند؛ از این رو، گفتگو در خانواده درباره راه های پس انداز و رابطه صرفه جویی با آن و تأثیر پس انداز در زندگی آینده و نقش آن در ایجاد اطمینان خاطر و کاهش فشارهای روانی، به مشارکت درست و فعال اعضای خانواده می انجامد.

بنابر این، درباره پس انداز بیشتر بیندیشیم و راه های گوناگون آن را بررسی و برای به دست آوردن آن اقدام کنیم. به هر میزان و از هر کجا که آغاز کنیم، برای خود و دیگران مفید قرار خواهد گرفت. پس انداز میتواند در یک طبقه بندی به شکل ذیل ظاهر شود.

۱: پس انداز پلان شده

۲: پس انداز غیر پلان شده

سرمایه گذاری ها نیز در رشد و توسعه اقتصادی کشور ها از اهمیت زیادی برخوردار است. بناً سرمایه گذاری ها میتواند در قسمت تعلیمات و تحصیلات، زیربنا ها، معادن، صحت، زراعت، ساختمان، برق و منابع آبی و غیره صورت گیرد و این سرمایه گذاری ها میتوانند به شکل: ۱: سرمایه گذاری دولتی (سرمایه گذاری زیربنای دولت، سرمایه گذاری اجتماعی دولت، سرمایه گذاری انتفاعی دولت) و یا ۲: سرمایه گذاری خصوصی (سرمایه گذاری خارجی: - سرمایه گذاری مستقیم خارجی، سرمایه گذاری غیر مستقیم خارجی)

جهت دست یابی به رشد اقتصادی دولت ها باید سعی و کوشش نمایند تا پس انداز و سرمایه گذاری ها تشویق گردند تا سرانجام باعث بهبود و افزایش سطح زندگی در بلند مدت گردد. همچنان سرمایه گذاری میتواند نقش بسیار زیاد در تعیین درآمد ملی داشته باشد. اگر قسمت بیشتر GDP یک کشور به سرمایه گذاری اختصاص یابد سبب افزایش رشد اقتصادی میگردد و بر عکس هر

افغانستان نیز به تاریخ ۳ دلو ۱۳۹۱ با پیوستن به "اتحادیه بهتر از پول نقد" تعهد نمود تا سیستم پرداخت الکترونیکی پول را بجای پول نقد به منظور رشد هر چه بیشتر تجارت و اقتصاد کشور توسعه دهد، این اتحادیه، کار برد پول الکترونیکی را با دولت ها، نهاد های محلی و بخش های خصوصی مورد استفاده قرار داده و می خواهد شیوه های کار برد این سیستم را در داخل کشور تعمیم نماید.

بر اساس خبرنامه که از سوی اداره اداره انکشاف بین المللی امریکا منتشر شده در آن تذکر بعمل آمده است که افغانستان در حال حاضر پرداخت الکترونیکی را عملاً آغاز نموده و معاش معلمین وزارت معارف در سطح کشور از طریق وزارت مالیه توسط انجمن خدمات انتقال پول به وسیله موبایل و همچنان پرداخت الکترونیکی ۱۰۰ هزار مشترک برق از طریق موبایل در ولایت کابل فعلاً اجرا میگردد، این سیستم در کشور محفوظ بوده، به سرعت و شفافیت همه جانبه انتقال پول عملی می گردد.

بر اساس اظهارات مقامات مسوول در حال حاضر این سیستم مورد قبول سایر افراد کشور قرار گرفته و در جریان سال ۲۰۱۲ بیش از ۷۰ درصد کارمندان دولت جمهوری اسلامی افغانستان معاش ماهوار خویش را از طریق همین سیستم الکترونیکی دریافت نموده اند، در حالیکه ۷ سال قبل کمتر از یک درصد مردم دسترسی به سیستم انتقال پول الکترونیکی داشتند، در حال حاضر ۵ درصد مردم در بانکها حساب بانکی داشته، ۶۵ درصد مردم تلفون همراه دارند و ۹۵ درصد مردم در مناطقی زندگی میکنند که تحت پوشش خدمات مخابراتی قرار دارند، دولت هنوز

افغانستان به "اتحادیه بهتر از پول نقد" پیوست

استفاده از پول نقد در معاملات و مبادلات اقتصادی کشور سابقه طولانی دارد که هر چند سال بعد مبلغ زیادی در چاپ آن هزینه میگردد، اکثریت کشور ها به منظور، مصونیت و سرعت در مبادلات اقتصادی و همچنان کاهش مصارف چاپ پول نقد، به مرور زمان آنرا عوض نموده و به جای آن از پرداخت الکترونیکی استفاده مینمایند که استفاده از پول الکترونیکی سهولت های زیادی را در عرصه اقتصاد و تجارت کشور ها ببار آورده است.

مانند: انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا، پروگرام مواد غذایی جهان، پروگرام انکشافی ملل متحد، پاملرنه ایالات متحده امریکا، مرسی کورپ، کمیونیکیشن انترنشنل و Concern Worldwide دریک ردیف قرار میگیرد، این اتحادیه به ابتکار بنیاد بل و ملینداگیس، ستی، بنیاد فورد، شبکه امیدیار اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا، ملل متحد و شرکت ویزا تأسیس شده است، "اتحادیه بهتر از پول نقد" (بتر دن کیش الاینس Better than Cash Alliance) بهترین سیستم تأدیات الکترونیکی پول در جهان است که می تواند پرداخت ها را سهل، مصون و به مرور زمان جاگزین پول نقد گردد. ●

عبدالحفیظ شاهین

منبع: www.avapress.com

www.khaama.com

www.roushd.com

هم در صدد است تا در آینده نه چندان دور صد در صد مردم تحت پوشش خدمات مخابراتی قرار گیرند، همچنان همه باشندگان کشور هم منتظر اند که سیستم پرداخت الکترونیکی توسعه یابد، زیرا این سیستم مزایای خوبی را پیرامون شفافیت، امنیت، کاهش مصارف در دراز مدت، مؤثریت بیشتر و مسوولیت پذیری را به دنبال داشته و در پرتو آن تغییرات بزرگ اقتصادی در زندگی شاملین این پروسه به خصوص برای زنان، افرادی که در تجارت مشغول کار و بار اند و سایر اعضای خانواده ها پدید خواهد آمد.

بنابراین بخواهر پیوستن به این اتحادیه ارگان های ذیربط لازم میدانند تا به منظور کمپیوتری ساختن تأدیات و پرداخت ها جهت کاهش پرداخت پول فیزیکی، به استخدام افراد مسلکی اقدام نمایند تا کارمندان این سیستم با آموخته های سایر شرکا این اتحادیه آگاهی کامل داشته باشند. افغانستان با پیوستن به "اتحادیه بهتر از پول نقد" با کشور های مانند: فلپین، کینیا، کولمبیا و همچنان با سایر ادارات

محمد داود نيازی کارمند نظارت امور مالی

د خدمتونه تبادله کوي نړيواله سوداګري ورته وايي. سوداګري له کورنيو پيل شوه تر بېلا بيلو تېرونو ورسیده، خو کله چې د انسانانو په اړتياو کې زياتوالی راغلی تېرونه خو لا څه چې ډېرو پرمختللو هېوادنه هم نشو کولای چې د خپلو خلکو اړتياوې پخپله پوره کړي، د خپلو خلکو د اړتياو د پوره کولو لپاره نور هېوادنو ته اړ شول، تر څو له هغو هېوادنو چې توکي له خپلو اړتياو زيات توليدوي خپل هېواد ته وارد کړي چې ورسره نړيواله سوداګري هم رامنځته شوه او زموږ د اوسنۍ څېړنې سکالو هم نړيواله سوداګري جوړوي. موږنې ټيکنالوژۍ نننۍ نړۍ ډېره کوچنۍ او نژدې کړې ده. نن د نړۍ ټول ملتونه په يو ډول په خپلو کې اقتصادي پيوند لري. نړيواله سوداګري د بېلا بېلاو هېوادنو د ملتونو او خلکو په پيوند ورکولو کې ډېر اهميت لري. دغه سوداګري د بېلا بيلو هېوادنو تر منځ د توکو

د تاريخ په لومړيو وختونو کې د انسانانو اړتياوې ساده وې، نو له همدې کبله انسانان تر ډير بريده پر ځان بسيا ؤ، خو کله چې انسان پرمختګ وکړ، د انسانانو په اړتياو کې زياتوالی راغی د خپلو اړتياو د پوره کولو لپاره نورو ته اړ شو چې دې اړتيا سوداګري رامنځته کړه. په پرله پسې ډول د توکو تبادله د گټې په موخه سوداګري بلل کيږي يا سوداګري د توکو پيريدلو او پلورلو ته وايي. همدارنگه کولای شو سوداګري داسې هم تعريف کړو: ټولې هغه کړنې چې د توکو تبادله له توکو يا پيسو سره کوي سوداګري بلل کيږي. هغه سوداګري چې د هېواد په داخل کې د وگړو ترمنځ تر سره کيږي کورنۍ سوداګري بلل کيږي او هغه سوداګري چې د دوو هېوادونو د سوداګرو تر منځ توکي او چوپړتياوې تبادله کوي هغه سوداګري چې په کې د نړۍ بېلا بيل هېوادونه توکي او

له همدې امله بې(مطلق مزیت) نظریه رامنځته کړه په دې استدلال سره چې یو هېواد د هغو توکو په تولید کې تخصص پیدا کوي چې د هغه په تولید کې مطلقه لوړتیا ولري. د ایډم سمیت خلاف ډیویډریکارډو د کلاسیک اقتصاد پوه استدلال کاو، که یو هېواد د ټولو توکو په تولید کې له نورو هېوادونو مطلقه لوړتیا هم ونلري کولای شي له نړیوالې سوداګرۍ څخه ګټه پورته کړي چې ریکارډو د نسبي ګټې نظریه رامنځته کړه. د دې نظریې په بنسټ که یو هېواد د اړتیا وړ توکو په تولید کې د نورو هېوادونو په پرتله مطلق مزیت ونلري کولای شي له دغه هېواد سره د سوداګرۍ په ټینګولو سره ګټه پورته کړي. د بېلګې په توګه که لومړی هېواد کولای شي خپل توان او شته د هغو توکو په تولید پورې متمرکز کړي چې د هغه په تولید کې لږه لوړتیا ولري او هغه بل هېواد ته صادر کړي او ډیره ګټه لاسته راوړي، نن ورځ هم د ریکارډو دغه نظر په ډېر لږ بدلون سره د اقتصاد د علم په بهیر کې ډېر مهم نظر ګڼل کیږي.

نړیوالې سوداګرۍ د تاریخ په اوږدو کې ډېرې لوړې او ژورې تیرې کړي دي. ډېری شمیر هېوادونو نړیواله سوداګرۍ د زیاتې پانګې د لاسته راوړلو او په نورو هېوادونو کې د نفوذ پراخیدو او په پای کې د هېوادونو د لاندې کولو د یوې موډرنې لارې تعقیبولو د وسیلې په توګه استفاده کړې، ډېرو نورو هېوادونو چې ځان یې په کمزوري موقعیت کې لیده، هڅه یې کوله په هر ډول چې ممکن وي د مقتدر هېوادونو د نفوذ په وړاندې ودریږي. دغو هېوادونو ازاده سوداګرۍ په خپل زیان وبلله له بلې خوا ازادې سوداګرۍ د سیالۍ ستونزه رامنځته کړه ځکه د نړۍ صنعتي هېوادونو په موډرنو تولیدي صنایعو او ښو ترانسپورتي وسایلو لرلو سره تل دا هڅه کوله چې د نړۍ بازارونه تر خپلې ولکې لاندې راولي او د کمزورو او وروسته پاتې هېوادو د ځوان صنعت لپاره شرایط سخت کړي. ●

او چوپړتیاو د تبادلې څرنګوالی، پرته له عامل او وسیلې په پام کې نیولو څخه تر غور لاندې نیسي. د نړیوالې سوداګرۍ سکالو(موضوع) په اروپا کې ۱۵ او ۱۸ میلادي پیړیو کې د مرکنتالستانو زمانه کې مطرحه شوه. په هغې زمانې کې عقیده دا وه چې د هر هېواد ګټه به په دې کې وي چې صادرات یې ډېر او واردات یې کم وي، هغوي د هېواد د اقتصادي وضعې او حالاتو ښه کولو لپاره د ګمرکي قوانینو او خنډونو وضع کولو پلویان ول هغوي دا استدلال کاو، که یو هېواد په دې بریالی شي چې خپل صادرات زیات او واردات کم کړي نو کولای شي سره زر او سپین زر لاسته راوړي او په پای کې د هېواد اقتصادي وضع د کورنیو تولیداتو د کچې د زیاتوالي له لارې ښه کړي، خو دغه سیاست د اتلسمې پیړۍ په نیمايي کې د اقتصاد پوهانو تر سختو نیوکو لاندې راغی. ډیویلهیوم پر دې عقیده و که سره زر او سپین زر واردول په لنډه موده کې ګټور تمامیږي، خو په اوږدې موده کې کیدای شي د اقتصادي زیانونو لامل شي. د ساري په ډول د سرو زرو زیاتوالي په اقتصاد کې د ډېر ګردښت (راکړې ورکړې) او په پایله کې د توکو د بېبو د لوړیدو لامل کیږي، هغه څه چې مونږ ورته نن ورځ انفلاسیون یا د پیسو پرسوب وایو.

ایډم سمیت چې د اقتصاد د علم د پلار په نامه مشهور شوی دی او د ملتونو پانګې مشهور کتاب لیکوال هم دی، د هغوي نظریه یې تر سختو نیوکو لاندې نیولې او پر دې عقیده ده چې ټول زیدخله هېوادونه له سوداګرۍ څخه ګټه پورته کوي. استدلال یې کاو چې د ګمرکي خنډونو لږې کول او د ازادې سوداګرۍ ټینګول د ټولو زیدخلو هېوادونو په ګټه تمامیږي.

ایډم سمیت پردې عقیده و چې د هېوادونو ترمنځ ازاده سوداګرۍ به د کار د وېش ډول ښه کړي او هېوادونه به وهڅوي څو خپل توان او شته د هغو توکو په تولید متمرکز کړي چې هغه د نورو هېوادونو په پرتله ورته ارزانه تمامیږي. همدارنګه هغه به ویل: د توکو د بېو ترمنځ توپیر د هغو د وړلو او راوړلو لامل کیږي.

ایډم سمیت د تولید لګښت د بېو د ټاکلو ډیر اړین عامل ګڼي.

AIBF

د افغانستان مالي او بانکي چارو انستيتوت

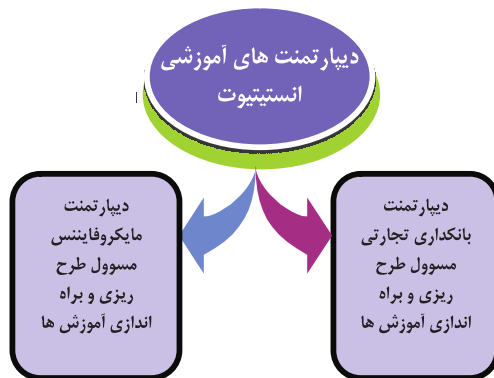
معرفی انستیتوت

بانکداری و مالی افغانستان

احمد جاوید، جلالی مسوول برنامه های AIBF

بانکداری و مالی جهت تقویت سکتور مالی و زیرساخت مربوطه آن که منتج به حمایت وسیع انکشاف اقتصادی در افغانستان میگردد میباشد. بالواسطه شناخت دقیق و تجربه عملی در کشور، این مرکز حامی تحقیق کاربردی (عملی) که ممد تصمیم گیرندگان در سکتور عامه و خصوصی میباشد خواهد بود.

انستیتوت بانکداری و مالی افغانستان از بدو تأسیس تا اکنون ۲۳۲۸ تن از کارمندان بانک ها و مؤسسات مشغول در سکتور مالی را در کورس های کوتاه مدت ۱ الی ۳ روزه و طویل ۶ الی ۱۸ روزه را در فنون نوین سکتور بانکداری و مالی آموزش داده است. قابل ذکر است اینکه معمولاً فیس اشتراک در کورس های کوتاه مدت فی نفر پنج هزار افغانی و در کورس های طویل المدت فی نفر ده هزار افغانی میباشد. انستیتوت بانکداری و مالی افغانستان در سال ۲۰۱۳ یک ابتکار جدید را جهت تسریع بخشیدن فعالیت ظرفیت سازی و فراهم نمودن تسهیلات مقتضی در زمینه، قرار ذیل روی دست گرفته است. هر بانک یا نهاد مشغول در سکتور مالی میتواند که در کنار دو نفر یک نفر را بطور مجانی به کورس های پیشکش شده توسط این انستیتوت معرفی نمایند. پروگرام های انستیتوت در بخش های متفاوت بنابر درخواست سکتور مالی کشور و با در نظر داشت کمبودی های محسوس در سکتور مالی تهیه و ترتیب میگردد. ضمناً یک تعداد آموزش های

مفکوره ایجاد یک انستیتوت یا نهاد آموزشی طی سال های اخیر نزد د افغانستان بانک با در نظر داشت سطح پایین ظرفیت در ارائه خدمات سکتور مالی پدید آمد که نهایتاً در سال ۲۰۰۹ منجر به تأسیس یک انستیتوت آموزشی تحت عنوان انستیتوت مالی و بانکداری افغانستان جهت انکشاف شایستگی های مسلکی کارمندان بانکی و نهادهای مالی در سطح مرکز (کابل) گردید. انستیتوت بانکداری و مالی ما تحت اساسنامه خود به عنوان یک نهاد غیر انتفاعی ایجاد و راجستر شده وزارت اقتصاد میباشد. این انستیتوت ملکیت مشترک د افغانستان بانک (DAB)، انجمن بانک های افغانستان (ABA) و اداره حمایت از سرمایه گذاری های کوچک برای افغانستان (MISFA) میباشد. انستیتوت مالی و بانکداری افغانستان به طور مختص برای تقویت سکتور مالی افغانستان به عنوان یک مرکز شایسته مکلف به فراهم نمودن آموزش های (ترینگ های) مقتضی سکتور مالی و مورد هدف قرار دادن کارمندان بانکها و نهاد های مالی میباشد.

تمویل کنندگان عمده انستیتوت بانکداری و مالی افغانستان عبارتند از:

- د افغانستان بانک (DAB)
- انجمن بانک های افغانستان (ABA)
- اداره حمایت از سرمایه گذاری های کوچک در افغانستان (MISFA)
- بانک جهانی (WB)
- دسترسی مالی به سرمایه گذاری در انکشاف افغانستان (FAIDA)
- مؤسسه حرکت (HARAKAT) میباشد.

دیدگاه انستیتوت مالی و بانکداری افغانستان

انستیتوت مالی و بانکداری افغانستان طی پنج سال، یک مرکز برتر آموزش و تحقیق برای امور مالی در افغانستان و منطقه خواهد بود. این انستیتوت میخواهد که بازوی اصلی تحقیق و آموزش امور بانکداری و مالی باشد و به شکل متممادی دانش و مهارت مربوطه مدیران ارشد را که در مرکز اطلاعات و معلومات و مسایل جدید در سکتور بانکداری قرار دارد بلند برده و همچنان خدمات مشوره دهی را برای نهاد های مالی فراهم نماید.

ماموریت انستیتوت مالی و بانکداری افغانستان

ماموریت انستیتوت، انکشاف دسته با تجربه و کارآزموده بخش

- تحلیل مالی و تجارتي
- بازاریابی، فروشات و مراقبت مشتری
- مهارت های اساسی مدیریت
- مدیریت منابع بشري
- رهبری
- تیم سازی
- مدیریت زمان
- نمایندگی و نظارت
- ارتباطات تجارتي و مهارت های نگارشی
- مسیر دهی جندر و حساسیت
- روش و سلوک در حرفه

تصدیق شده جهت انکشاف بنیادین و مهارت های مسلکی در ساحات مختلف عملیاتی ذیلاً طرح گردیده که در زمره کورس های طویل المدت قرار میگیرند.

۱- آموزش های مسلکی دیپارتمنت بانکداری تجارتي

- تصدیقنامه در بانکداری عمومی
- تصدیقنامه در پروگرام مدیران شعبات بانکی
- تصدیقنامه در پروگرام مدیران عملیاتی
- تصدیقنامه در پروگرام مدیران کریدت
- تصدیقنامه در پروگرام کارآموزی مبارزه علیه تطهیر پول
- تصدیقنامه در پروگرام بازاریابی بانکی
- تصدیقنامه در پروگرام خطرات بانکی
- تصدیقنامه در پروگرام منابع بشري
- تصدیقنامه در پروگرام بخش مالی و بانکداری اسلامی
- تصدیقنامه در پروگرام تفتیش داخلی و تکنالوژی معلوماتی
- تصدیقنامه در پروگرام محاسبات مالی و تحلیل گری

۲- آموزش های مسلکی دیپارتمنت میکروفایننس

- مدیریت اجراءات درست در سطح یک نمایندگی
- مدیریت اعتبارات / قرضه
- سیستم اطلاعاتی اداره (MIS)
- توسعه محصولات جدید خدمات مالی کوچک
- مدیریت مالی در نهاد های خدمات مالی کوچک
- چگونگی ساختن یک تیم کاری منسجم و انگیزه دهی کارمندان
- پلانگذاری و بودجه بندی برای اجراءات
- بازاریابی و کسب اعتبار در جامعه
- کنترول و تفتیش داخلی
- خدمات مشتریان و اهمیت حفظ و نگهداری آنها
- مدیریت و رهبری
- معرفی با اساسات خدمات مالی کوچک
- مدیریت خطرات

۳- پروگرام های کوتاه مدت طرح شده برای مدیران رده

متوسط و اجرایوی

این پروگرام ها روی ساحات تخصصی، شایستگی های مدیریتی و مهارت های رفتاری متمرکز میباشد.

- اداره صنفی
- مدیریت دارایی و بدهی
- قوانین و مقررات مربوطه به حرفه بانکداری
- استراتیژی و پلانگذاری تجارتي

- مجتمع مدیریت خطرات (Risk Management Forum)
- مجتمع رهبران در امور مالی (Leaders in Finance Forum)
- مجتمع انکشاف منابع انسانی (Human Resource Development Forum)

۶- پروگرام کار آموزی زنان (Women Internship Program)

در سال ۲۰۱۲ انستیتوت بانکداری و مالی افغانستان مشترکاً با نهاد دسترسی مالی به سرمایه گذاری در انکشاف افغانستان (FAIDA) که یکی از پروژه های تابعه USAID بوده یک پروگرام ظرفیت سازی زنان را برای ۳۰۰ تن از دختران که به تازه گی از پوهنتون فارغ و یا هم در شرف فارغ شدن باشند طرح نمود، که دور اول آن از ماه اکتوبر سال ۲۰۱۲ جریان داشته که در ماه مارچ سال روان فارغ خواهند گردید. در محراق توجه این پروگرام چهار بخش (مدیریت منابع بشری، بانکداری، میکروفنانس و مدیریت محاسباتی) قرار دارد. ضمناً جهت ارتقاء ظرفیت کارآموزان سهولت های اینترنت و آموزش لسان انگلیسی نیز فراهم گردیده است. در خلال زمان تدریس حتی الوسع کوشش صورت خواهد گرفت تا زمینه کار عملی برای کارآموزان در بانک و مؤسسات مالی فراهم گردد. مدت زمان این پروگرام شش ماه متشکل از سه سمستر بوده و هفته وار دو روز از ساعت یک الی ۴ بعد از ظهر آموزش میبینند. ضمناً یک مبلغ برای ترانسپورت شاگردان نیز پرداخت میگردد. باید خاطر نشان ساخت اینکه ثبت نام برای دور دوم (۱۰۰ نفر) جریان دارد.

تیم آموزشی انستیتوت بانکداری و مالی افغانستان متشکل از پنج تن استادان ورزیده و با تجربه داخلی و دو نفر استادان خارجی بر علاوه کارمندان فنی، اجرایی و مدیریتی میباشد. ●

۴- آموزش از راه دور

برعلاوه انستیتوت بانکداری و مالی افغانستان پروگرام های آموزش از راه دور را براه انداخته است که در سال روان به تعداد ۳۶ تن از این دیپلومه پروگرام در بخش های ذیل فارغ گردیدند. باید یاد آور گردید اینکه پروگرام دیپلومه ها با همکاری دانشگاه بین المللی کمپله، دارالاسلام، تانزانیا براه انداخته شده است. کوریکولم این دیپلومه ها مخصوصاً مطابق با بافت های محلی مشترکاً توسط دانشگاه بین المللی کمپله و AIBF طرح گردیده است. ضمناً استادان موجود شاگردان را در فراگیری دروس شان از طرق مختلف چون کلاس های درسی، انترنت، گفتگو از طریق سکایپ و غیره همکاری مینمایند.

۱. دیپلوم در مدیریت منابع بشری (Diploma in Human Resource Management)
۲. دیپلوم در محاسبات مدیریتی (Diploma in Managerial Accounting)
۳. دیپلوم در مدیریت میکروفنانس (Diploma in Microfinance Management)

در سال روان انستیتوت تعداد این پروگرام ها را از سه به هفت بخش ارتقاء داده است یعنی برعلاوه سه بخش فوق الذکر چهار بخش دیگر ذیل را نیز فراهم نموده است.

۱. دیپلوم در مطالعات مدیریتی (Diploma in Management Studies)
۲. دیپلوم در مدیریت بازاریابی (Diploma in Marketing Management)
۳. دیپلوم در بخش مالی اسلامی (Diploma in Islamic Finance)
۴. دیپلوم بانکداری و مالی (Diploma in Banking and Finance)

شایان ذکر است که، انستیتوت در سال روان پروگرام های آموزش از راه دور را در مقطع ماستری (MBA) نیز فراهم نموده است.

۵- مجتمع و میزهای مدور مسلکی Professional

Forums and Roundtables

مجتمع ها و میزهای مدور مسلکی خیلی مؤثر در جهت بسیج نمودن متخصصین در پایگاه، تعمق روی مسایل پدید آمده، ایجاد شبکه ارتباطی سکتوری بوده و نهایتاً مجتمع و میز های مدور فراهم کننده اساس و بینهاد برای انستیتوت جهت شناسایی ضروریات آموزش در سکتور مالی میباشد. این مجتمع ها معمولاً در بخش های ذیل دایر میگردد.

- مجتمع محاسباتی (Accounting Forum)
- مجتمع زنان در امور مالی (Women in Finance Forum)

د افغانستان د بانکدارۍ قانون

د بانک پانگه ییز جوړښت

شلمه ماده: ...

(۷) د د افغانستان بانک ته د غوښتنلیک د سپارلو (تسلیمولو) له نېټې څخه د دریو میاشتو په ترڅ کې، عوښتنه باید تائید یا رد شي او د افغانستان بانک د تصمیم یو نقل غوښتنلیک ورکونکي ته واستول شي، د هغو غوښتنلیکونو د منظوری یا رد موده (میعاد) چې د غیر مېشت غوښتنلیک ورکونکي لخوا تسلیمېږي شپږ میاشتې ده، د اجازې د صادرولو په صورت کې، د د افغانستان بانک کولای شي د اکتساب د بشپړېدو لپاره وروستی موده و ټاکي، د رد په دلیلونه په مشروح ډول د غوښتنلیک ورکونکي په واک کې ورکړي.

(۸) د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي حکم او وروستی مودې چې د یوه مشارکت د اکتساب په منظور یې ټاکلې ده، د نه رعیتولو په صورت کې، د د افغانستان بانک په لیکلې توګه شخص ته امر کوي چې په امریه کې د ټاکلې مودې له تېرېدو مخه، خپله ټوله ونډه یا یې یوه برخه چې په امریه کې مشخصه کېږي وپلوري یا په بل ډول له هغې څخه منصرف شي.

(۹) شخص نشي کولای د د افغانستان بانک له لیکلې خبرتیا د مخه په بانک کې خپله واکمنه استحقاقي ونډه وپلوري یا په بل ډول له هغې څخه منصرف شي.

(۱۰) شخص نشي کولای د د افغانستان بانک له لیکلې خبرتیا د مخه د خپلې شتمنۍ د میزان په هکله چې قرار دی په بانک کې پاتې شي، د خپل استحقاق ونډه پداسې ډول رالږ کړي چې د را راښی د حق یاپانګې نسبت یې په سلوکې له ۲۰ یا ۳۳ او یا ۵۰ څخه ښکته ته ورسېږي او بانک تابع شرکت وګڼل شي.

(۱۱) بانک مکلف دی له ونډه والو څخه د ونډو د بېرته پېرودنې په شمول په پانگه کې د ونډې د اکتساب یا له لاسه ورکولو په هکله چې د دې مادې په (۲ او ۱۰) فقره کې د درج شوو ټاکلو حدودو د جګېدو یا ټیټېدو باعث وګرځي د معلوماتو له ترلاسه کولو وروسته د دریو ورځو په ترڅ کې د د افغانستان بانک ته خبر ورکړي.

(۱۲) بانک مکلف د مالي کال له پایته رسیدو یوه میاشت د مخه د شتمنۍ (دارايي) او ونډه والو اندازه چې د واکمن استحقاقي ونډه لري، په لیکلې توګه د د افغانستان بانک ته خبر ورکړي.

(۱۳) د د افغانستان بانک پدې اړه چې د دې مادې په (۶) فقره کې د درج شوو شرطونو یو یا زیات یې په یوه بانک کې د واکمن استحقاقي د ونډې لرونکي شخص په هکله د تطبیق وړ نه وي، په لیکلې توګه هغه ته امر کوي چې په امریه کې د خپل استحقاق ټوله یا یوه برخه ونډه چې په امریه کې مشخصه کېږي، وپلوري یا په بل ډول له هغې څخه تیر شي.

(۱۴) د امریې د صادرېدو له نېټې څخه، د دې مادې له (۶) یا (۱۳) فقرې په مطابقت کې د هغه شخص په واسطه چې په امریه کې یې نوم اخیستل کېږي، د ټولې یا یوې برخې مشخصې ونډې تر پلورنې یا انصراف پورې د بانک د نظار هیئت له غړو څخه د هر غړي د رایې ورکونې او غږیتوب حق چې د هغه په واسطه منسوب شوی دی، د تعلیق حالت ته ځي، د رایې تعلیق شوي حق د ونډو د عمومي مجمع د غونډو د نصاب د حد و ټاکلو په منظور، د فوق العاده غونډو په شمول د محاسبې وړ ندی.

(۱۵) د د افغانستان بانک د غوښتنې له مخې، کمېسیون، مخصوص او خودمختار مدیر چې د رایې د حق لرونکي او د دې مادې په (۱۴) ماده کې درج د تعلق شوي غړي ځای نیوونکي وي، انتصابوي. ●

علل و عوامل بحران یورو

کشور ها در ایتالیا عقد گردید میتوان گفت که شکل گیری بازار مشترک (جامعه اقتصادی اروپا) را در قبال داشت.

اتحادیه اروپا یک اتحادیه اقتصادی - سیاسی میباشد که به نظر کارشناسان اقتصادی ایجاد این اتحادیه در اروپا روی مسایل ذیل صورت گرفته است. کاهش نوسانات نرخ ارز و هم آهنگ سازی سیاست های اقتصادی - سیاسی بین کشور های عضو.

همگرایی بازار های مالی و سیستم بانکی کشور های عضو.

ثبات نرخ ارز بین کشور های عضو و ایجاد بانک جامعه اروپایی.

در گسترش اتحادیه اقتصادی و پولی اروپا سه مرحله را پیش بینی نموده بودند. الف: همکاری بین بانک های مرکزی کشور های عضو در اتخاذ سیاست های پولی و مالی، از بین بردن موانع و مشکلات تجاری و هم آهنگ ساختن سیاست های اقتصادی.

ب: کاهش نوسانات نرخ ارز و ایجاد بانک مرکزی اتحادیه اروپا

ج: ثبات و نگهداری نرخ واحد پولی اروپا در کشور های عضو و جاگزین کردن آن به عوض پول های ملی کشور های عضو و انتقال نمودن سیاست های پولی به بانک مرکزی اروپا.

در سال ۱۹۹۲ قرار داد مربوط به اتحادیه اروپا در ماستریخت به امضا رسید و در سال ۱۹۹۳ فیصله های آن به اجرا گذاشته شد. در سال ۱۹۹۵ کشور مادرید و بعداً بروکسل شاهد اجلاس تصمیم گیری اتحادیه اروپا بودند و در سال ۱۹۹۹، یورو به عنوان پول واحد در یازده کشور اروپایی شناخته شد و عملاً در چلند قرار گرفت.

قبل از نشر پول یورو، بانک مرکزی اروپا در سال ۱۹۹۸ در فرانکفورت آلمان تأسیس شد و تصمیم گیری مسایل پولی اروپا به دوش این نهاد واگذار گردید. یونان در سال ۲۰۰۱ یورو را بحیث واحدی پولی کشورش پذیرفت. ابتدا یورو در پهلوی سایر ارز های ملی کشورهای اتحادیه اروپا در مبادله بود تا اینکه در سال ۲۰۰۲ یورو بطور آزاد، بحیث واحد پولی دوازده کشور عضو اتحادیه اروپا قرار گرفت.

یورو بنابر عدم رعایت مقررات و استندرد های مندرج پیمان ماستریخت از

یورو واحد پولی ۱۷ کشور اروپایی است که بنام کشور های منطقه یورو شهرت دارند و این اتحادیه شامل ۲۷ کشور عضو می باشد.

پیدایش یورو را میتوان از ایجاد اتحادیه اروپا که قرار داد آن در سال ۱۹۵۰ بین شش کشور اروپایی به امضا رسید، تلقی و این اتحادیه چارچوبی را برای تبدیل ارز های اروپا با یکدیگر بوجود آورد. علاوه بر قرار داد های جامعه اروپا در رابطه ذغال سنگ و فولاد که در سال ۱۹۵۱ بنابر ابتکار رابرت شومان وزیر خارجه فرانسه بین کشور های فرانسه، آلمان، ایتالیا، بلژیک، هلند و لوکزامبورگ به امضا رسید و توافقات روم که در سال ۱۹۵۷ بین همین

بحران اقتصادی، پولی اروپا که دامنه آن به کشور های زیادی کشیده شد قبل از هر چیز مشکلات کشور های اروپایی را در زمینه های تأمین مسایل اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و ... بر ملا ساخت و کشور های فرانسه، انگلستان، مجارستان، رومانی، اسپانیا، ایتالیا و سایرین را با خطر جدی اقتصادی - اجتماعی مواجه نمود.

بحران اقتصادی و مالی اروپا که از اوایل ۲۰۱۰ از یونان

آغاز شد موج نگرانی آن بازار های مالی اروپا و سایر مارکیت های جهانی را فرا گرفت یورو بی ثبات گردید و کشور های عضو اتحادیه اروپا را نیز به خطر جدی مواجه ساخت. بدهی های بزرگ به بانکهای خارجی مشکلات زیادی را در حوزه های اقتصادی جهان بوجود آورد.

یونان به دلیل بی نظمی اقتصادی و مالی شدیداً وضعیت مالی و پولی اروپا را متأثر ساخت و باعث نزول شدید قیمت سهام در بازار های مالی اروپا، آسیا و امریکا شد. یونان بعد از سال ۲۰۱۰ نتوانست قروض خویش را ادا نماید که ارزش یورو در برابر ارز های دیگر بخصوص دالر حدود ۲۰٪ کاهش پیدا نمود صدمه شدیدی بر بازار های بورس جهان وارد گردید و از جانب دیگر بدهی های کشور های بزرگ مانند: ایتالیا ۲۳۰ میلیارد یورو، فرانسه ۲۸۵ میلیارد یورو، آلمان ۲۱۹ میلیارد یورو، از پرداخت آن کاملاً عاجز ماند. بحران مالی اروپا، اقتصاد پولی را در اروپا دچار چالش زیادی کرده است. سطح بیکاری و تورم در کشور های عضو اتحادیه اروپا افزایش چشمگیری نموده و مشکلات اقتصادی و اجتماعی روز افزون گردید.

جانب تعدادی از کشور های عضو اتحادیه پولی اروپا از مسیر خود انحراف نمود و زمینه بروز بحران مالی را در منطقه یورو به میان آورد. تلاش های رهبران اتحادیه اروپا در سال ۲۰۰۰ بنابر پذیرش کشور های همچون یونان به حوزه یورو بنابر عدم داشتن معیار های لازم مطابق به طرز العمل پذیرش اتحادیه سبب شد تا امروز این کشور کسر بودجه ۳۵۰ میلیارد یورو را داشته باشد که جنجال بر انگیز است. یقیناً که این معضله آسیب پذیر تمام کشور های عضو اتحادیه اروپا را فرا گرفت. از جانب دیگر بحران مالی جهانی هم مشکلات زیادی را در سطح کشور های اروپایی (منطقه یورو) به میان آورد و بی ثباتی اروپا را گسترش داد.

در رابطه به این بحران، سران کشور های عضو، روسای نهاد های بین المللی پولی، بانک جهانی، صندوق بین المللی پول چندین بار نشست اضطراری داشته اند اما یورو به همان منوال قبلی قرار دارد.

اگر چه کشور انگلستان عضو واحد پولی یورو نیست اما بحران یورو این کشور را به شدت تهدید نمود، زیرا در حدود ۱۰۰ میلیارد پوند انگلستان در بانکهای ایرلند، هسپانیا و پرتگال قرار داشت و کسر بودجه کشور های منطقه یورو و مسایل بدهی مستقیماً بالای اقتصاد کشور انگلستان تأثیر خود را داشت. تعدادی از اقتصاد دانان بحران کنونی منطقه یورو را ناشی از مشکلات مالی کشور های یونان، پرتگال، ایرلند، هسپانیا و تناقضات ساختاری اتحادیه اروپا می دانند.

اختلافات عمده بین اعضای منطقه یورو کمک به کشور های بحران زده به ویژه پرداخت ۳۵۰ میلیارد قرضه کشور یونان را به چالش گذاشته است، سران کشور های عضو اتحادیه اروپا در نشست بروکسل اکتوبر ۲۰۱۱ تصمیم گرفتن تا ۵۰٪ بدهی های خارجی یونان را ببخشند و همدیف آن قرضه ۱۳۰ میلیارد یوروی را به این کشور اختصاص دهند و جهت نظارت از مسایل پولی و مالی کشور یونان نمایندگان از بانک جهانی، اتحادیه اروپا، صندوق بین المللی پول تحت نظر کارشناس اقتصادی کشور آلمان موظف ساخته شد تا از اجراءات کاری شان نظارت و به اتحادیه گزارش ارایه نمایند. امروز اتحادیه اروپا مجبور است جهت ثبات واحد

پولی خویش و تأمین اعتبارات به سازمان های بین المللی اقتصادی و کشور های روسیه، جاپان، برازیل، هند و چین متوسل گردد. بحران دو سال اخیر اتحادیه اروپا میتواند بیکاری، تورم و کسر بودجی را مدت طولانی همراه داشته باشد در حال حاضر یونان ۱۳٫۷٪، ایتالیا ۵٫۳٪، پرتگال ۸٪ و هسپانیا ۹٫۵٪ کسر بودجه دارند که این رقم وضع خوبی اقتصادی را نشان نمی دهد. سر انجام دفاع از یونان دفاع، از یورو و سیاست های اقتصادی اتحادیه اروپاست. اگر چه یونان مشکلات زیادی برای شرکای اقتصادی خود ایجاد نموده است، ولی رهبران اروپایی مجبور اند به دلایل سیاسی - اقتصادی از یونان حمایت کنند زیرا این موضوع مورد سوال کشور های غیر اتحادیه اروپا قرار گرفته است طوریکه این بحران از سطوح اقتصادی و مالی فراتر و از سرحدات عبور می کند. امروز چالش بر انگیزترین مسئله اتحادیه اروپا کنترل و جلوگیری از بحران مالی است که کشور های منطقه یورو و به طور کل اتحادیه اروپا در شرایط دشوار اقتصادی قرار دارند این نگرانی نیز وجود دارد که کشور های یونان، هسپانیا، پرتگال و ایرلند در موقعیت ورشکستگی قرار داشته باشد.

آگاهان اقتصادی - سیاسی به این باوراند که اگر این بحران دوام و ابعاد ان گسترده گردد روند یک پارچگی سیاسی □ اقتصادی و همبستگی ۶۰ ساله اقتصادی اروپا شاید دشواری های شدیدی را انتظار داشته باشد.

اما به باور تعدادی از اقتصاد دانان یورو در حال فروپاشی نیست. شاید برای مدتی همبستگی اقتصادی اروپا را که از سال ۲۰۰۲ بدینسو مطرح است تحت تأثیر قرار دهد زیرا یورو، بیش از هر چیز دیگر به اتحادیه اروپا اهمیت دارد.

یورو نمادی از همبستگی سیاسی و اقتصادی اتحادیه اروپاست. ●

بایانی

مآخذ:

مجله: The Banker ۲۰۱۱ nov -

www.talanews.com

www.sarafiparsa.com

www.goal.com

www.currency.blogfa.com

قيس ظاهر کارمند بانک بین المللی افغانستان

پول شویی و اثرات آن بر اقتصاد

شکاف تکنالوژی جدید میان کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه و بروز اشکال جدید جرایم مالی را در بر دارد. که یکی از مهمترین آنها پول شویی بوده که حجم جهانی آن اکنون بیش از ۵۰۰ میلیارد دالر است.

تعریف پول شویی

در تعریف لغوی، پول شویی از واژه انگلیسی Money Laundering گرفته شده که به فارسی "تطهیر پول" نیز می گویند و معادل عربی آن "تطهیر الاموال" است.

دانشمندان تعاریفات مختلف در رابطه ارائه کرده اند، جهت روشن شدن هر چه بهتر موضوع چندی از تعاریفات را ذیلاً ذکر می نمائیم.

بر اساس تعریف جامعه اروپا: "تبدیل یا انتقال سرمایه ای با دانستن اینکه آن سرمایه ناشی از ارتکاب یک جنایت است. انتقال یا تبدیل کردن به منظور مخفی نگهداشتن منشأ غیر قانونی سرمایه (منابع مالی) مذکور صورت می گیرد. همچنین کمک به هر شخص یا سازمانی در ارتکاب این گونه جنایات یا کمک به محو آثار قانونی جنایت".

نهادهای مالی جهانی، همچون صندوق بین المللی پول در صدد اند تا با رخ دادها و پدیده های منفی مانند: (تروریزم و پول شویی) پیامدهای جهانی سازی و آزاد سازی مبارزه کنند.

رشد پول شویی و پیچیده شدن مراحل آن، که به دشواری میتوان ریشه های واقعی آن را شناسایی کرد، حاصل سه مرحله مختلف ولی در هم آمیخته جهانی است.

مرحله اول: همانا رشد شتابان و سریع بازارهای مالی می باشد. در دو دهه اخیر، بازارهای مالی جهانی، ابعاد غول آسا و وسیع یافته اند، تنوع و تعدد چشمگیر ابزارها، واسطه ها و نهادهای مالی، امکانات نظارت پذیری را کم کرده است.

مرحله دوم: انقلاب تکنالوژی و عملی دو دهه اخیر است. بر اثر این تحولات، پیشرفت بسیار زیاد در استفاده از کمپیوتر و خدمات پیشرفته مخابراتی در زمینه داد و ستدهای مالی، رخ داده است. بدین ترتیب، تعقیب مسیر پول و هویت واقعی معامله کنندگان دشوار و در بعضی موارد، ناممکن است.

مرحله سوم: جهانی شدن و درهم آمیزی اقتصادهای ملی و بازارهای مالی با یکدیگر است. بر اساس تحولات مربوط به جهانی شدن و آزاد سازی بازارهای مالی، جابجا کردن پول فراتر از مرزهای ملی، به سبب ارتباط و ادغام بازارها، با سهولت بیشتری نسبت به قبل امکان پذیر است.

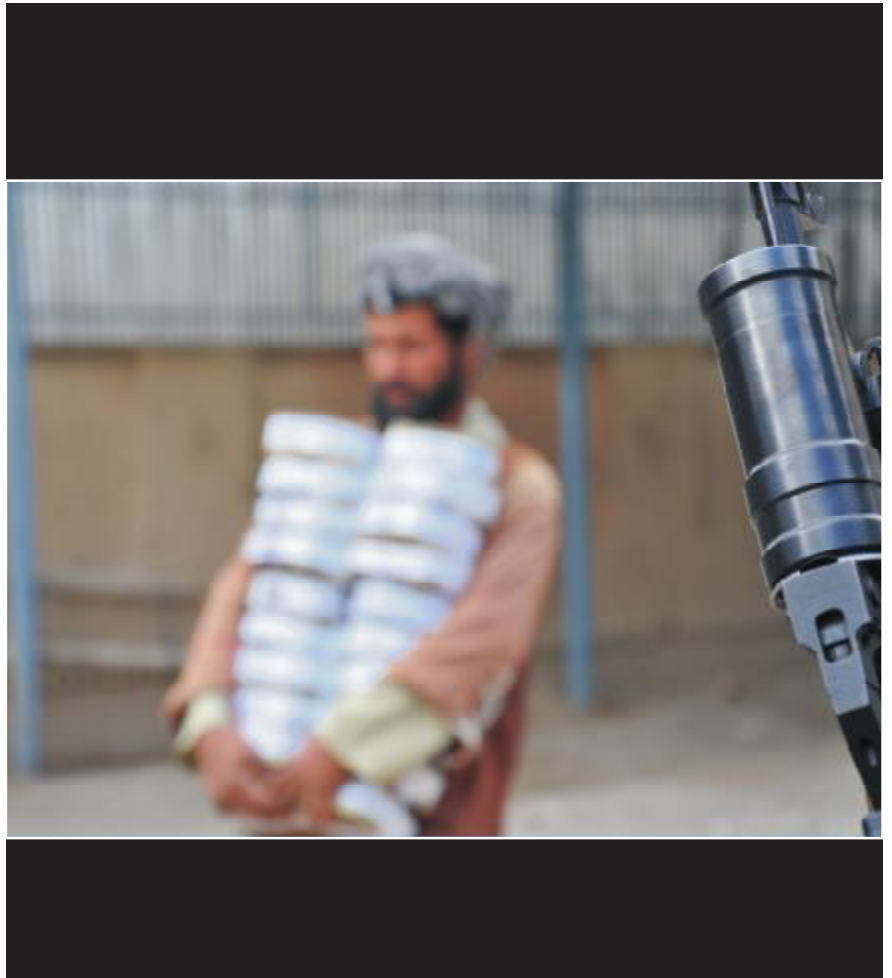
بدین ترتیب تحولات دو دهه اخیر، در پهلوی ایجاد فرصت های نو برای توسعه، خطراتی را نیز در زمینه سبب شده است مانند: بروز معاملات مهلک مالی،

اعمال متذکره یک روش معمول برای بدست آوردن سود از فعالیت های غیرقانونی برای مجرمان است. پول شویان کسانی هستند که یا خود شان اعمال خلاف را انجام داده اند و پول های ناشی از آن را سفید می کنند و یا افرادی هستند که پول های سیاه و خلاف را به طور آگاهانه یا ناآگاهانه در سیستم مالی و اقتصادی کشور وارد می کنند. یعنی کسانی که سبب ورود پولهای سیاه به داخل سیستم مالی و اقتصادی کشور می شوند و پول شویان اصلی را کمک می کنند. سوال پیدا می شود که چرا و چگونه پول کثیف داخل شبکه اقتصادی یک کشور می شود؟

خلاف کاران از زنجیره وسیع اعمال غیر اخلاقی، سودهای کلان به دست می آورند و چون رد پای این افراد در معاملات مالی و یا بانکی به صورت زنجیروار در وجوه پس انداز شده آنها آشکار می شود، مجرمان از ابزارهای مالی (مانند چک، کارت های اعتباری و ...) اجتناب می کنند و به استفاده از پول نقد روی می آورند. پول نقد چون از مزیت خوبی نسبت به ابزارهای مالی، برخوردار نیست. مانند حجم بالا، مشکلات در حمل و نقل و کاهش قدرت خرید در طول زمان و ...، ناچار پول شان را به پول شویان می دهند تا طی مراحل به شبکه اقتصادی کشورها وارد شود.

شیوه ها و مراحل پول شویی

با توجه به روش های مختلف کسب درآمد و سود از طریق ارتکاب اعمال خلاف و نامشروع، همان طور شیوه های پول شویی نیز پیچیده و مختلف خواهد بود. به عبارت دیگر، شیوه های پول شویی، به عوامل مختلف چون: نوع عمل خلاف و نامشروع، نوع سیستم اقتصادی و قوانین و مقررات کشوری که در آنجا خلاف صورت گرفته، نوع مقررات کشوری که در آنجا

در یک تعریف دیگر، پول شویی: "پروسه را گویند که پول هایی که خاستگاه مشروع و موجه ندارند، طی مراحل در فعالیت های قانونی آمیخته شده و چهره واقعی خود را پنهان می سازند".

اخفای منبع اصلی و خاستگاه حقیقی پول های نامشروع و غیر قانونی (از قبیل قاچاق مواد مخدر، انسان و حتی کالاهای ممنوع، تروریزم، رشوه یا هر فعالیت غیر قانونی دیگر و...) و تظاهر آن از منبع و منشأ مشروع و قانونی.

به عبارت دیگر، پول های کثیف و سیاه که از اعمال خلاف، نامشروع و غیر قانونی بدست می آید به پول های پاک تبدیل شده و در بدنه اقتصاد جایگزین می شود. از جمله پول های کثیف می توان به درآمد های ناشی از قاچاق (مواد مخدر، کالا و انسان)، جاسوسی، آدم ربایی، موارد جنایی، فساد سیاسی، گروگان گیری، قمار، تقلبات در اینترنت، تروریزم، فرار مالیاتی، رشوه، فساد اداری و ... اشاره کرد.

پول شسته می شود، بستگی دارد.

بعضی از شیوه های معمول شستن پول قرار ذیل اند:

- انتقال پول نقد به تدریج و به میزان کم و سپرده گذاری در بانکها و یا خرید ابزارهای مالی

- سرمایه گذاری مؤقت در مراکز تولید- تجاری و قانونی (داخلی و خارجی)

- سرمایه گذاری در بازار سهام و اوراق قرضه کشورهای مختلف

- ایجاد سازمانهای خیریه قلابی

- سرمایه گذاری در بازار الماس و طلا

- شرکت در مزایده های اجناس هنری و اشیای عتیقه

- انتقال پول به کشورهای دارای مقررات بانکی محرمانه و آزاد (مانند کشور سوئیس) و برگشت دادن آن به محل اصلی به عنوان پول مشروع.

- ایجاد و تأسیس شرکت های تقلبی جلوه دار

- سرمایه گذاری با هدف گم کردن رد پا

- تبدیل پولهای کثیف به اسعار مختلف

- انتقال پولهای کثیف از طریق سیستم های پرداخت شبکه ای مانند اینترنت،

شبکه های محلی، ماهواره ای، از طریق موبایل (تلفون همراه Cyber

Payment Systems)

بدین ترتیب، پول کثیف زمانی که در فعالیت های قانونی وارد و سرمایه گذاری

می شود، در طول گردش و دست به دست شدن، با پولهای پاک مخلوط می

شود، به طوری که دیگر شناسایی آن ناممکن خواهد بود.

هر چند پول شویی مستلزم مجموعه پیچیده ای از عملیات مالی است، اما به

طور عام شامل سه مرحله اصلی می شود:

۱- استقرار Placement

۲- لای گذاری Layering

۳- درهم آمیزی "ادغام" Integration

اولین مرحله "استقرار" گردش فیزیکی پول نقد است. این مرحله به "استقرار"

موسوم است و طی آن، درآمد غیر قانونی برای مثال نزد بانک یا انواع نهادهای

مالی رسمی یا غیر رسمی سپرده گذاری یا به خارج ارسال می شود و در

نهادهای مالی خارجی پس انداز می گردد، یا با آن کالا های با ارزشی همچون

آثار هنری، فلزات و سنگهای گرانبها، سهام و اوراق بهادار و... که بعداً می توان

به راحتی آنها را فروخت، خریداری می شود.

دومین مرحله "لایه گذاری"، کوشش برای پنهان کردن منبع اصلی مالکیت با ایجاد لایه های از داد و ستد های پیچیده مالی است. با این کار، مسیر حسابرسی مبهم و پنهان می شود.

در این مرحله، شبکه بغرنجی از داد و ستدهای مالی صورت می گیرد. گاه این کار با استفاده از انتقال الکترونیکی وجوه انجام می شود. با توجه به اینکه اکنون روزانه حجمی در حدود ۱۰۰۰ میلیارد دالر از طریق شبکه الکترونیکی جا بجا می شود و بیش از ۵۵۰۰۰۰۰ نقل و انتقال الکترونیکی وجود دارد که اغلب آنها مشروع و قانونی است، اطلاعات کافی برای آگاهی از ماهیت پولی که جا بجا می شود، وجود ندارد. از اینرو، این شبکه فرصتی استثنایی را برای پول شویان بوجود می آورد تا پولهای سیاه را جا بجا کرده و سفید بسازند.

سومین مرحله یا آخرین مرحله پول شویی که □درهم آمیزی □ یا ادغام نامیده می شود این است که پول غیر قانونی در یک نظام مالی و اقتصادی ادغام می شود و همچون دیگر دارایی های موجود، شکلی مشروع پیدا می کند. با انجام موفقیت آمیز این مرحله، تفکیک، شناخت و تمیز ثروت قانونی و غیر قانونی از یکدیگر به دشواری امکان پذیر است.

روشهای معمول که در این مرحله از آن استفاده می شود عبارتند از:

- تأسیس شرکت ها گمنام در کشورهایی که حق راز داری تضمین می شود.

- ارسال اعلامیه های دروغین صادرات- واردات کالا که توسط آن پول شو امکان می یابد که پول را از یک شرکت یا از یک کشور به شرکت دیگر یا کشور دیگر انتقال دهد. ●

ادامه دارد...

د پیسو او بانکونو تاریخي جوړښت

ته لنډه کتنه

محمد حليم (ستانکزی)
د اسلامي بانکدارۍ کارپوه

خلکو په هره کچه معاملات ترسره کولو ته لاسرسی پیدا کړ. د یادولو وړ ده چې د Goldsmiths هغه مذهبي اسباب د نړۍ په ځینو سیمو کې اوس هم په ډېره لږه کچه شتون لري.

خلکو ته د لا اسانتیاوو او اړتیا له مخې به Goldsmiths د جنسي پیسو په بدل کې کم ارزښت لرونکي ژمن لیک ورکاوه او همدارنګه په بازار کې لا ډېر ژمن لیکونه منځته راغلل او زیاتره معاملات به د ژمن لیک په مرسته سرته رسېدل.

دغه بهیر تر یوه حده پر مخ روان وو چې لا ډېرو خلکو خپلې جنسي پیسو (سره زر او سپین زر) د Goldsmiths د ارزښته ژمن لیکونو په بدل کې وړاندې کول، او Goldsmiths په معاملو او کاروبار کې یو غوره برخه وپېژندل شو او د خلکو زیاتره جنسي روپۍ د Goldsmiths په اختیار کې پاتې شوې همدا وه چې Goldsmiths ته د لا ډېرې ګټې اخیستلو زمینه برابره شوه، دوی به د خلکو د یو کیلو او نیم کیلو جنسي پیسو د ارزښت په بدل کې دوه یا ارزښت ژمن لیکونه جوړول چې یو به یې اصلي مالک ته او بل به یې د پور په توګه نورو خلکو ته ورکول چې وروسته له یوې ټاکلې مودې څخه به دوی یو کیلو سر زر او ټاکلې سود اخیستله. د وخت په تېرېدو سره دغه ژمن لیکونه د دوو څخه درې او بیا څلور شول، دغه لړۍ پراخه شوه او ټولې نړۍ ته د معاملاتو د معیار په توګه وغږېده. د دې تر څنګ، څرنګه چې مونږ وویل د ژمن لیکونو تر شا سر زر د ضمانت په توګه موجود وو، د دغې ژمن لیکونو په صادرولو سره لویه ستونزه هغه مهال را پیدا شوه، کله چې اصلي مالکانو د خپل جنسي پیسو غوښتنه وکړه نو Goldsmiths ونشو کولای چې هغوي ته د صادر شویو ژمن لیکونو په کچه جنسي پیسو ورکړي. بله ستونزه

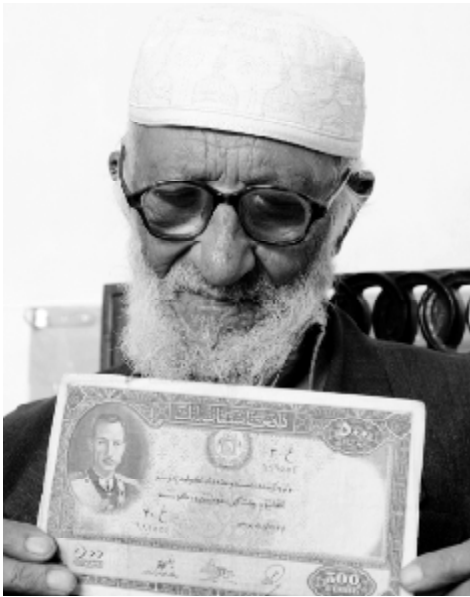
کله چې د پیسو او بانکونو تاریخي جوړښت ته نظر وکړو نو دوه مهم څیزونه د یادولو وړ دي.

(۱) مروجې پیسې

(۲) بانک

بانک هغه دی چې د خلکو څخه پیسې اخلي او بیا دغه پیسې په پور ورکوي او ګټه تر لاسه کوي، نو راځی چې د دواړو تاریخچې ته یو لنډه نظر وکړو. په اروپا کې د ۱۷ پېړۍ څخه مخکې سره زر، سپین زر او داسې نورو ارزښناکه جنسونو د جنسي پیسو (Commodity money) په توګه استعمالېدې. تر ۵۰۰ کالو پورې دغه جنسي پیسې د راکړې ورکړې په معاملو کې د یو معیار په توګه په اروپا او آسیا کې جریان درلود. همدارنګه په چین کې له ۱۲۰۰ څخه تر ۱۷۰۰ کالو پورې جنسي پیسې استعمالېدې. حتی دا چې د عیسی (ع) د پیدایښت څخه مخکې د جنسي پیسو استعمال په لویه کچه دود وو.

دغو جنسي پیسو بېلابېل ډولونه درلودل او هر هېواد به د جنسي پیسو په جوړولو کې یو ځانګړی معیار په پام کې نیوه حتی ځینو هېوادونو د معیاري پیسو جوړولو لپاره ځانګړي لرګي استعمالول، او د هغې په وسیله به یې معاملات ترسره کول. لکه څرنګه چې مخکې وویل شول سره زر، سپین زر او نور داسې ارزښناکه توکي د مروجو پیسو په بڼه استعمالېدل. خو کله چې به بیا معاملات په لویه کچه کېدل نو د جنسي پیسو لېږد رالېږد به ستونزې رامنځته کولې. همدا دلیل وو چې زیاتره لوی معاملات به نه ترسره کېدل او خلک به له زیان سره مخ کېدل. په اروپا کې ځینو خلکو Goldsmiths د سرو زرو او سپینو زرو څخه ډول ډول مذهبي اسباب جوړول او په بازار کې به یې پلورل همدارنګه دوی به خلکو ته د سرو زرو او سپینو زرو په بدل کې یو ژمن لیک ورکاوه چې ارزښت به یې د توکو په کچه ټاکل کېده. نو لدې کبله د راکړې ورکړې ستونزې هوارې شوې او

د وخت په تېرېدو سره دغه کورنۍ په دې وتوانېده چې په یو وخت کې څو هېوادو ته پورونه ورکړي او په هغوي خپل شرطونه ومنې. نو کله به چې د دوو هېوادونو په منځ کې جگړه پېښه شوه، نو Rothschild به دواړو هېوادونو ته پورونه ورکول او بری چې د هر هېواد په برخه رسېده نو دوی به خپل شرطونه پرې منل او سود به یې تر لاسه کاوو.

دلته پوښتنه پيدا کيږي چې دغه کورنۍ تر اوسه پورې خپل فعالیتونه ترسره کوي؟ دغه کورنۍ اوس هم شته؟ او که شته نو په کومه کچه کې دي؟ او داسې نورې پوښتنې پيدا کېدای شي. د دې ځواب هو! دغه کورنۍ تر اوسه پورې خپل فعالیتونه سر ته رسوي، خو هغه فعالیتونه چې د هېواد په کچه پور ورکول او په هغوي شرطونه منل وو. نه دي، که چېرې معیاري او حکومتي مرکزي بانکونو لیست وگورو نو په لومړۍ شمېره کې د Rothschild بانکونو نوم راځي. څومره مرکزي بانکونو چې گوري د هغې سرپرستي د همدغې کورنۍ په لاس کې ده، چې د افغانستان بانک هم په دغې بانکي کورنۍ پورې تړاو لري. ●

دا وه چې د اجناسو په بیه کې ورځ په ورځ لوړوالی او د جنسي پیسو په ارزښت کې ټیټوالی رامنځته شو، چې اقتصاد دې حالت ته انفلاسیون وایي. دا ځکه چې Goldsmiths د جنسي پیسو د ارزښت په بدل کې دوه، درې او ان څلور چنده ژمن لیکونه صادر کړي وو.

د دې کړکېچ یا ستونزې د حل لپاره یو داسې با اعتباره او متحد ځای ته اړتیا پیدا شوه چې خلک وکولای شي تر څو هغوي سره د اعتبار او اعتماد پر بنسټ د خپلو جنسي پیسو مبادله او خلکو ته رسېدلی نقصان هم معاوضه کړي. په دې اساس ټول Goldsmiths پدې نظر موافق شول چې د مرکزي بانک په نوم یو سکټور رامنځته کړي. او د Goldsmiths سره شته ټول سره زر او سپین زر پدې متحد ځای کې د پښتوانې په توگه راغونډ کړای شي. د مرکزي بانک د رامنځته کېدو څخه وروسته د مرکزي بانک مالکانو ټولو خلکو ته ډاډ ورکړ چې هر هغه سند چې د دوی د جنسي پیسو په بدل کې وړاندې کيږي هغه به د مروجې پیسې په شکل استعمالیږي، همدا وه چې د مرکزي بانک بنسټ کېښودل شو او په خپله خوښه یې ډول، ډول ارزښت لرونکي ژمن لیکونه وړاندې او د مروجې پیسې په بڼه وپېژنده.

په کال ۱۶۰۹ کې د Bank of Amsterdam په نوم لومړنۍ مرکزي بانک په اروپا کې جوړ شو، په سویډن کې په کال ۱۶۶۴ کې د The central bank of Sweden همدارنگه په کال ۱۶۹۲ کې د The Bank of England چې سرپرستي یې د William Paterson په لاس کېښو، جوړ شو.

په اوسني وخت کې یو څو خاص بانکونه چې د سرو زرو بودیجې لري هغه د اروپا او جاپان بانکونه دي، پاتې بانکونه یواځې مروجې پیسو چاپوي او خلکو ته وړاندې کوي. چې په نتیجه کې ډېر بانکونه د فعالیت څخه پاتې او بند کړای شول.

په ۱۸ پېړۍ کې د Rothschild یا The house of Rothschild په نامه یوه کورنۍ چې د بانکونو ټول واک د دې کورنۍ په لاس کې وو. دغه یوه یهوده کورنۍ وه او په اصل کې د جرمني هېواد هستوگن وو. د دې تر څنګ په اروپا کې د بانکدارۍ او مالېې بنسټونه په همدغه پېړۍ کې د Rothschild کورنۍ Mayer Amschel Rothschild ایښي دي. په دغه کورنۍ کې ځانگړي ورونه وو چې هر یو یې د بېلابېلو معیشتونو بنسټ اېښودونکي ول. لکه Bischoffsheims, Pereires, Seligmans, Lazards او داسې نور چې د نورو یهودیانو په وسیله به مرسته او یاري کېدل. دغه بنسټونه یوازې او یوازې د هېواد په کچه پورونه ورکول او خپل شرطونه یې پرې منل. د بېلګې په توگه کوم هېواد به چې د جنگ په وخت کې د Rothschild د مالیاتي بنسټ څخه پور اخیسته، نو دا شرط به پکې وو. که چېرې دا جنگ مو په گټه تمام شو، نو مونږ به ستاسو اقتصاد په کنټرول کې ساتو. مطلب دا چې ستاسو ټول معاشیاتي سیستم به زمونږ په لاس کې وي. او داسې نور شرطونه یې هم لرل. چې دغې کورنۍ به خپل اقتصاد لا پیاوړی کاوو،

نجیب الله صافي

کارمند زون شمال شرق د افغانستان بانک

ارزیابی

اجراات کارکنان

ارزیابی

ارزیابی عبارت از تشخیص اهداف و مقاصد تعیین شده یک مؤسسه یا سازمان که به چه اندازه بدست آمده است می باشد.

ارزیابی باید وسیله باشد برای سنجش و پیمایش تطبیق پروگرام ها و پلانهها تا بتواند خلاهای کاری که در سازمان وجود دارد پر کند و به مؤثریت آن بیافزاید در غیر آن ارزیابی کدام مفیدیت در تطبیق پلان سازمان ندارد. چنانچه ارزیابی به ما فرصت میدهد تا اجراات و پیشرفت های خود را اندازه گیری نموده و برای پروگرام های آینده آموزشی نتایج مفید را ارائه نماییم.

ارزیابی اجراات موجب تحریک حس کنجکاوی، پرسش و چالش در مورد روش انجام کار ها و نحوه تخصیص منابع می گردد و به منظور اینکه "تلاش های کاری" انجام شده همیشه در سطح بالا قرار گیرند، تنها از طریق نظام سنجش و اندازه گیری اجراات امکان پذیر است.

ارزیابی اجراات

ارزیابی اجراات: عبارت از عملیه یی است که بر مبنای آن کار کارکنان در فواصل معین و به طور رسمی، مورد بررسی و سنجش قرار می گیرند. ارزیابی به منظور بهبود و تشویق از اجراات مطلوب کارکنان و جلوگیری از

انکشاف تخلفات، نارسائی ها، تشویق و شناسائی افراد شایسته، شناسائی افراد که نیاز به آموزش برای ظرفیت دارند و آگاهی از نظرات مدیر مستقیم و یا آمر ذیصلاح در مورد کارکنان در سازمان صورت میگیرد. از یک طرف همه افراد حق دارند و علاقمند هستند که از نتایج روزانه، تصمیم و نظرات سازمان در مورد خود مطلع گردند و از سوی دیگر، سازمان حق دارد که نظرات خود را در مورد منابع انسانی ابراز داشته و به اطلاع آن ها برساند.

اگر کارمندان از نظرات و تصمیم سازمان بی اطلاع باشند چگونه میتوانند به کمی و کاستی های گذشته اقدام نمایند؟ در همین حال کارمندان، سازمان، آمرمستقیم و یا آمر ذیصلاح خویش را مسوول ضعف های خود میدانند. بنابراین در هر سازمان ارزیابی اجراات لازمی دانسته شده تا باشد کارمندان از چگونگی کار خویش در سازمان آگاهی یافته از نقاط

اجرا: به منظور انجام وظایف، فعالیت ها، خواسته ها و نتایج حاصل از انجام وظایف محوله کارمند است و کیفیت اجراات یک کارمند متشکل از سه عامل، تلاش، توانایی و جهت میباشد.

تلاش مربوط به شدت و سختی کار کارمند میشود ولی توانایی، مربوط به میزان قابلیت کار کارمند و سمت یا جهت، معنی درک و نظارت شغلی فرد می شود.

اکثراً اصطلاحات اجراات و تلاش را به اشتباه گرفته، ولی اجراات یک فرد به تلاش وابسته است. سنجش آن بر مبنای نتایج بدست آمده بوده نه بر اساس گسترش تلاش.

اجراات یک کارمند میتواند تحت تأثیرعوامل محیطی (تجهیزات کاری غیر دقیق، عدم همکاری سایر افراد و ادارات) حتی بخت و طالع قرار گیرد.

برای بدست آوردن میزان قابل قبول اجراات کارکنان سه عامل تعیین کننده کیفیت اجراات باید تا حد قابل قبول باشد.

- اگر کارمند در کار خود تلاش بیشتر نماید اما فاقد درک از کار باشد نتیجه این اجراات رضایت بخش نخواهد بود.

قوت (مثبت) خویش به نفع سازمان استفاده نموده از نقاط ضعف (منفی) جلوگیری بعمل آورند.

مدیران کلاسیک ارزیابی را به منظور کنترل کار کارکنان انجام میدادند اما امروز هدف ارزیابی رهنمایی و تشویق کارکنان برای مشارکت در کارهای گروهی به منظور بهتر شدن امور، ارتقای ظرفیت، تعیین استعداد و کارایی در سازمان میباشد.

ارزیابی کارکنان نه باید بر اساس خصومت های شخصی که میان کارکنان و مدیران مستقیم یا ذیصلاح وجود دارد طوری صورت گیرد که نشان دهنده ضعف کارکنان باشد و از طرف دیگر مدیران مستقیم یا ذیصلاح هیچگاه نباید پیش دیگر کارمندان تمام ضعف های که کارمند دارد برملا سازد این عمل نه تنها بالای روحیه دیگر کارکنان تأثیر منفی دارد بلکه ضعف مدیر را نیز در سازمان نشان میدهد. چون ارزیابی به منظور تشویق و رهنمایی اجراات مطلوب و جلوگیری از انکشاف تخلفات گذشته در آینده بوده، نه برای تنبه و دلسرد ساختن کارکنان از وظیفه محوله شان.

برای جلوگیری از نقاط ضعف اقدام نمایند.

- به کارکنان اجازه میدهد که از تصامیم مدیر در مورد اجراءات شان آگاهی یافته و بدانند که مدیر در مورد اجراءات شان چه احساس میکند.

نیازمندی به ارزیابی اجراءات کارکنان:

- به منظور شناخت افرادی که قابلیت ارتقاء را دارند یا مستحق افزایش معاش و دیگر امتیازات است.

- تشویق به اجراءات مطلوب و جلوگیری از اجراءات نامطلوب.

- درک کارکنان که به منظور ارتقاء یا جبران ضعف و کاستی ها نیاز به آموزش دارند.

- به منظور تأمین مقاصد مالی، اداری، مدیریتی، برنامه ریزی و طراحی اهداف.

- جواب به سوال که (کارکنان حق دارند تا از نظرات سازمان در مورد اجراءات شان مطلع باشند.

- به منظور بررسی و تجدید نظر نمودن کارکنان در سازمان.

- بهبود ارتباط بین رؤسای سرپرستان و کارکنان.

- افزایش شفافیت، حسابداری و کمک برای اخذ تصامیم در روشنایی تجارب و یافته ها در سازمان. ◀

- اگر کارمند درک کند که چه انتظارات از یک کار در سازمان وجود دارد اما فاقد توانایی کار است، نتیجه اجراءات ضعیف خواهد بود.

- اگر کارمند دارای توانایی مناسب بوده کار خود را درک کند ولی بر مبنای تنبلی به تلاش اندک اقدام نماید احتمالاً اجراءات ایشان نیز ضعیف خواهد بود.

قابل یادآوری است که کارمندان ضعف خود را میتوانند با قوی بودن در یک یا هر دو عامل دیگر که گفته شد جبران نمایند، کلید رسیدن کارکنان به اجراءات مطلوب همان تشویق به تلاش، توسعه توانایی و درک اهداف خود سازمان است. ارزیابی اجراءات کارکنان برای سازمان، مدیر و کارکنان امتیاز میدهد.

امتیاز برای سازمان

- به سازمان اجازه تصمیم گیری در آینده میدهد.
- ظرفیت و توانایی منابع نیروی انسانی برای بررسی نیازهای آینده و حال سازمان افزایش میدهد.

امتیاز برای مدیران

- به مدیر کمک میکند تا در قالب واحد کاری تغییرات چشمگیری را شناسایی کند.
- به مدیر کمک میکند تا اطلاعات را در باره پیشرفت کارکنان ارائه بدهد.

امتیاز برای کارکنان

- به کارکنان اجازه میدهد تا نظرات خود را برای بهبود و پیشرفت امور ارائه بدارند.
- به کارکنان اجازه میدهد تا بتواند رفتاری کاری خویش را تغییر بدهند.
- کارمند را از بررسی سیستماتیک و نظم اجراءات اش مطمئن می سازد.
- به کارکنان اجازه میدهد تا از نظرات سازمان در مورد شان آگاهی یافته

فواید و مزایای ارزیابی اجراءات کارکنان

- تشخیص نیازهای آموزشی.
- ایجاد و افزایش انگیزه.
- تحلیل محیط داخلی سازمان و شناخت قوت ها و ضعف های اجراءات.
- انتقال پیام که افراد در سازمان ارزشمند هستند.
- زمینه سازی به کارکنان برای پذیرش مسوولیت های بالاتر.
- کنترل فعالیت ها.

اهداف ارزیابی اجراءات کارکنان

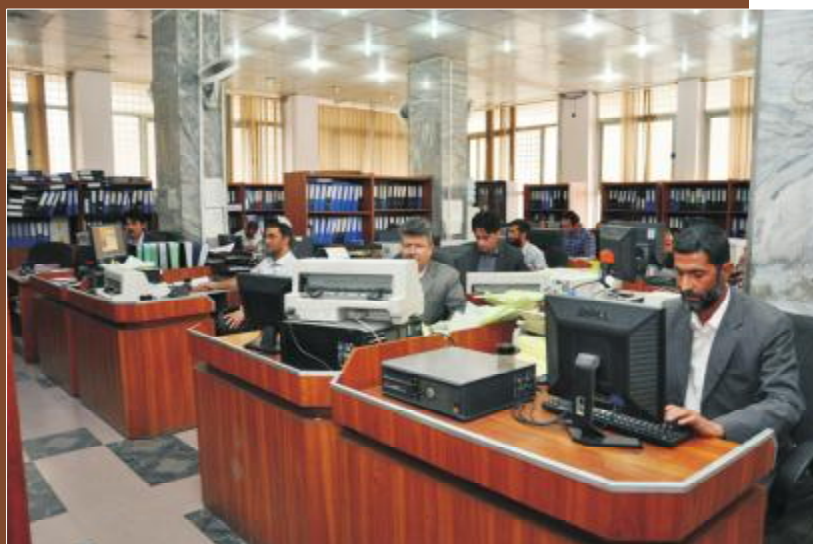
- آگاه ساختن کارکنان از نحوه کار کردن، وظایف و مسوولیت ها.
- هدایت و رهنمایی کارکنان.
- بهسازی و اندازی گیری اجراءات.
- شخیص نیازهای آموزشی.
- ایجاد انگیزه و ارائه مشاوره های لازم به کارکنان.
- تقویت نظام ارتباطی میان مدیران مستقیم، ذیصلاح و کارمندان.
- تشخیص از نقاط ضعف و نارسایی های اجراءات کارکنان.
- افزایش و کاهش حقوق و مزایا.
- پیروی از قوانین و مقررات.
- پرورش مدیران و شناسایی وظایف شان.
- برنامه ریزی منابع انسانی.
- افزایش انگیزه، ایجاد رقابت مثبت و سازنده در سازمان. ●

ادامه دارد...

ارزیابی اجراءات کارکنان یک اقدام رسمی است که اگر اجرای آن صحیح و توأم با حسن نیت بر مبنای اصول و شیوه های عملی صورت گیرد نه تنها کارمند را در انجام بهتر وظایف شان یاری میکند بلکه مشارکت آنان در جهت رشد سازمان نیز مهیا میسازد از طرف دیگر سرپرستان و مدیران سازمان را نیز از وضع کارکنان و نحوه فعالیت آن ها آشنا ساخته و روابط مطلوب مناسب و حسن تفاهم را برای مدیران و کارکنان ایجاد می نماید.

ارزیابی اجراءات کارکنان تنها به منظور اندازه گیری اجراءات افراد در سازمان نیست بلکه مزایای دیگری هم برای مدیران، کارمندان و سازمان دارد.

- استخدام و جابجایی درست کارکنان بر مبنای لیاقت و شایستگی در سازمان.
- درک کارکنان از نقش خود در سازمان و شناخت نقاط قوت و ضعف خود به منظور توسعه خویش در نقش اجرای بهتر در آینده.
- کاهش نارضایتی و بهبود روابط کاری مناسب با مدیران مستقیم و ذیصلاح.
- مهیا کردن فرصت برای کارمندان در مورد مشکلات کار و اینکه چگونه میتوان آن ها را بر طرف کرد.

تلاش برای خود کفایی سمنت مورد نیاز کشور

درین سالها افغانستان به دلیل باز سازی و نوسازی این کشور به یکی از وارد کنندگان سمنت در منطقه مبدل گردیده است، زیرا درین کشور در کنار پروژه های دولتی سکتور خصوصی نیز در جریان یازده سال گذشته اقدام به باز سازی نموده است که این امر دلالت به مصرف بیش از حد سمنت را در کشور، به تناسب سال های قبل از دهه اخیر مینماید.

افغانستان در حال حاضر سالانه حدود شش میلیون تن سمنت مصرف مینماید که روزانه حدود ۱۰۰۰ تن سمنت از پاکستان و ۳۰۰ تن دیگر از ایران وارد میگردد. ازینکه که قیمت یک خریطه سمنت غوری ۲۷۰ افغانی و قیمت یک خریطه سمنت فوجی پاکستانی ۳۶۰ افغانی است، تقریباً با تورید ۲۶ هزار خریطه سمنت پاکستانی در روز که قیمت هر خریطه آن ۳۶۰ افغانی باشد روزانه مبلغ ۹۳۶۰۰۰۰ افغانی صرف خرید سمنت پاکستانی در داخل کشور میگردد.

چون در حال حاضر تولیدات سمنت افغانستان پاسخگوی

داخلی را وا داشته است تا در ایجاد کارخانه سمنت درین ولایت سرمایه گذاری نمایند که در صورت تحقق این پروژه برای تعداد کثیری از باشندگان ولایت قندهار زمینه اشتغال نیز مساعد می گردد، همچنان فابریکه های سمنت هرات، جبل السراج ولایت پروان و فابریکه سوم سمنت غوری که تا آخر ماه مارچ ۲۰۱۳ از طرف دولت به داوطلبی سپرده می شود تا کشور از نگاه تولید سمنت بسوی خود کفایی سوق داده شود.

برای اولین بار در جریان سال های ۱۳۴۰ الی ۱۳۶۰ هجری - شمسی فابریکه های سمنت بنام های فابریکه سمنت غوری، جبل السراج و هرات که از جمله فابریکه غوری در سال ۱۹۵۹ تهداب گذاری و در سال ۱۹۶۲ به فعالیت آغاز کرد، فابریکه سمنت جبل السراج اولین فابریکه تولید سمنت در کشور در سال ۱۹۵۷ به شکل مختلط بین دولت افغانستان و ۳۶۰ تن سرمایه گذار داخلی تحت نظر و کنترل دولت به فعالیت آغاز نمود که بالاخره در سال ۱۹۸۶ به تصدی دولتی تبدیل شد، فابریکه سمنت هرات که در سال ۱۳۵۶ به مساعدت و همکاری کشور چکوسلواکیا به ظرفیت ۷۰۰ تن سمنت تولید در شبانه روز تهداب گذاری گردید که بعد از روی کار آمدن حکومت محمد داوود خان و سه دهه جنگ های پی در پی کار آن متوقف گردید که در صورت فعال شدن، این فابریکه توانایی تولید ۲۰۰۰ تن سمنت را در شبانه روزی داشته و برای ۲۵۰۰ نفر از هموطنان ما که دنبال کار می گردند، بطور دایمی زمینه کار مساعد خواهد گردید. ●

عبدالحفیظ شاهین

مآخذ: bbc.co.uk navigation
<http://afghan-german.com>

نیازمندی های باز سازی این کشور نمی باشد، با آنهم مدتی است که با تلاش های مقامات مسوول چرخ کارخانه های سمنت کشور به حرکت آمده است تا بتواند نیازمندی های کشور را تا حدی مرفوع سازد.

کارخانه سمنت غوری، حدود پنجاه سال قبل با سرمایه خالص دولتی به فعالیت آغاز و سالانه ۱۵۰ هزار تن سمنت تولید داشت که ضرورت داخلی کشور را در آن زمان رفع مینمود، مدت شش سال می شود که این کارخانه به بخش خصوصی واگذار گردیده است، بر اساس اظهارات مقامات مسوول، درین کارخانه روزانه بیش از ۴۰۰ تن سمنت تولید میگردد، که تقریباً در حدود ۶۰ در صد نیازمندی های مناطق شمال کشور را رفع مینماید، در صورتیکه درین کارخانه سرمایه گذاری بیشتر صورت گیرد و بخش دوم این کارخانه نیز به فعالیت های خود شدت بخشد، میتواند روزانه ۱۰۰۰ تن سمنت و در صورت فعال شدن فابریکه سوم سمنت غوری و نصب وسایل مدرن، این فابریکه قادر خواهد شد تا در یک شبانه روز تا ۴۰۰۰ تن سمنت تولید داشته باشد که درین صورت تولیدات شبانه روزی فابریکه سمنت غوری بصورت کل به ۵۴۰۰ تن خواهد رسید.

افغانستان در حال حاضر بشمول فابریکه سمنت غوری در ولایت بغلان دارای چهار فابریکه سمنت و منابع سر شار ذغال، سنگ آهک، گچ و گل رس می باشد که همه در ساخت و ساز تولید سمنت رول اساسی داشته و سرمایه گذاری بیشتر درین عرصه میتواند افغانستان را از واردات سمنت بی نیاز سازد، روی همین اصل دولت در صدد است تا با ایجاد چندین کارخانه جدید سمنت در تعدادی از ولایات کشور که در آنها مواد مورد ضرورت سمنت موجود است مانند: ولایت قندهار که مواد خام آن در ولسوالی شور اندام به کثرت یافت می شود که این امر سرمایه گذاران

پوند مصری ارزش خود را از دست داد

اقتصاد مصر از جمله اقتصاد های نا منظم و نا مناسب خاور میانه به شمار میرفت که در سال ۱۹۵۲ اقتصاد بسته یعنی اقتصاد رهبری شده دولتی را پیش گرفت و بعداً با رویکار آمدن نظام سیاسی چند حزبی و تلاش بطرف خصوصی سازی و گرایش به جانب بازار آزاد زیاد شد، مسیر اقتصاد مصر نابسامان و متزلزل بوده از سال هاست که در جهت یک اقتصاد کارا تلاش می ورزد، اما تلاش های این کشور مؤثر واقع نمی شود.

آگاهان میگویند که مصر در ۱۵۰ سال گذشته همواره در ویرانی اقتصادی قرار داشت در سال ۱۹۷۰ تدابیری جدی در رابطه به مسیر اقتصادی مصر گرفته شد، سرمایه گذاری تشویق گردید، ارتباط اقتصادی در سطح بین المللی به ویژه با ایالات متحده امریکا رونق زیاد یافت و در تمام سطوح سکتور اقتصادی مصر اصلاحات به میان آمد و مالیات در سطح بالای قرار گرفت تا اینکه در سال ۱۹۷۷ تظاهرات و شورش ها مبنی بر کاهش مالیات را در قبال داشت. این

مصر در شمال شرقی افریقا و در سواحل دریای مدیترانه موقعیت داشته که صحرا های سبز و چراگاه های خوبی دارد. اقتصاد این کشور وابسته به دریای باستانی نیل است. به دلیل باران های زیاد، فعالیت های سکتور زراعت و مالداری، منحصر به دریای نیل شده است که در آن غله جات، میوه جات، برنج، نیشکر، سبزیجات و غیره کشت و زرع می شوند. کتان و شبدر مصری، دو محصول عمده صادراتی این کشور هستند که شهرت جهانی دارند. پرورش گاو، گوسفند، بز و شتر نیز در این کشور رایج است. صنعت توریسم و ترمیم عوارض تخریکی کشتی های عبوری از کانال سویس، از منابع عمده عواید مصر محسوب می شوند. معادن سنگ آهن، منگیز و کروم در این کشور یافت می شود. صنایع مهم مصر، شامل: سیمان، فولاد، صنایع چوب و مواد غذایی است.

شورش ها ضربه شدیدی را بر پیکر اقتصاد مصر وارد نمود و این وضعیت را ناشی از عملکرد های نامشخص و عدم مدیریت کارا دولتی میدانند که نتایج ترکیبی سیستم های شرقی و غربی را اختیار نموده که هنوز هم ماشین کنترل اقتصادی و تجاری مصر به همین منوال قرار دارد.

حال حاضر وضعیت اقتصادی نامناسب مصر همه کشور های منطقه را متأثر ساخته است، تمام پوتنسیل اقتصادی چون توریسم، معادن، منابع کانال سویس و دریای نیل به حالت خوبی قرار ندارد اکثر عواید متوقف شده است. در این حال اقتصاد مصر به منابع خارجی و کانال سویس متکی است. از همین رو یگانه فشار اقتصادی بالای منابع غذای است. با اینکه در زمینه سرمایه گذاری تلاش های زیادی صورت گرفته است، آنهم در اثر نا آرامی های سیاسی این اقدامات متلاشی گردیده است. اگر چه حکومت قبلی مصر در رابطه به پخت نان خشک از قوای مسلح کشور در خواست کمک نمود، اما فیصدی پایین مردم از این کمک ها مستفید نشدند. اعتراض مردم هر روز افزایش نمود که طی دو سال گذشته این نا آرامی ها شدت گرفت. که منجر به نا آرامی های سیاسی حتی سقوط حکومت شد.

بانک مرکزی مصر اعلان نمود قیمت کالا های مصرفی در سطح چند ماه گذشته به سرعت بالا میرود که علاوه بر مشکلات اقتصادی، فساد اداری را نیز در بین دولت به شدت افزایش داد، رهبران دولت تدابیری چون بلند بردن سطح دستمزد کارمندان دولتی، کاهش تکس گمرکی مواد غذایی و تعدادی تدابیر دیگری را روی دست گرفت اما این اقدامات ناوقت بود چون مخالفان سیاسی جان گرفته و دست بکار شده اند که بالای رشد اقتصادی این کشور تأثیرات منفی به جا گذاشته است. نا آرامی های سیاسی تقریباً همه راه ها را بست، این وضعیت ناگوار بالای سکتور اقتصاد به ویژه سرمایه گذاری تأثیر مستقیم نمود. تورم و نرخ بیکاری طور روز افزون افزایش نموده است، حکومت تدابیری چون اصلاحات اقتصادی، اجتماعی را به مردم وعده میدهد، تا مشکلات رفع گردد اما نا آرامی های سیاسی مانع تطبیق آن می شود.

در این اواخر مصر در تلاش بدست آوردن قرضه یی اضافه از چهار میلیارد دلاری برای گذر از نابسامانی های اقتصادی از صندوق بین المللی پول و جلب سرمایه گذاری از کشور های حوزه خلیج برای کمک به ثبات واحد پول و مسایل مواد غذایی میباشد.

همچنان رهبران مصر برای بیرون رفت از بحران اقتصادی و تلاش همه جانبه، چندین بار کابینه حکومت را تغییر داد اما این اقدامات هم مؤثر واقع نشد.

در حالیکه در تعدادی از مناطق مصر حالت فوق العاده نظامی حکم فرماست که تأثیر زیادی بالای ارزش واحد پولی این کشور در مقابل دالر امریکایی دارد به همین سبب کاهش سر سام آور ارزش پولی مصر همه را نگران ساخته است چنانکه در شانزده سال اخیر بی سابقه میباشد.

ناظران اوضاع سیاسی مصر میگویند: دلایل بحران اقتصادی مصر، جنجال بر سر تصویب قانون اساسی و واردات بیش از حد مواد غذایی و شکر بوده که حتی باعث رکود مسایل توریستی گردید زیرا فیصدی زیادی عواید این کشور از جهانگردی و توریسم است چون مصر از قدیمترین کشور های دنیاست و محلات تاریخی زیبا دارد.

همچنان این کشور در حالت خیلی ها بحرانی، مالیات را بالای سکتور های حیاتی افزایش داد که ضربه شدیدی بر رشد اقتصاد مصر و عدم ثبات اقتصادی وارد نمود. ◀

اگر چه این کشور چندی قبل قرضه دو میلیارد دلاری را از کشور قطر بدست آورد که همه را در جهت ثبات پولی به مصرف رسانید. طبق اعلان بانک مرکزی مصر تا حال در راستایی ثبات پولی این کشور ۲۰ میلیارد دالر به مصرف رسیده است که نتایج مؤثر را به بار نیاورد و هنوز هم ارزش پولی این کشور با گذشت زمان کاهش سرسام آور داشته است.

اقتصاد دانان میگویند که اگر کمک جامعه جهانی به ویژه از کشور قطر به مصر مواصلت نکند یقیناً این کشور در یک بحران کاملاً عیار قرار خواهد گرفت. فعلاً یگانه امید کشور مصر به قرضه اضافه از ۴ میلیارد دلاری صندوق بین المللی پول است که در سال ۲۰۱۲ وعده داده بود. بانک مرکزی مصر به این باور است که برای رفع سقوط پول ملی به اعتبار همین کمک ضرورت مبرم میباشد.

اقتصاد دانان کمک صندوق بین المللی پول را برای مصر کاملاً حیاتی می دانند، زیرا این کشور به حالت بحرانی بسر میرود و هر روز جهت استقرار واحد پولی ذخایر ارزی آن کاهش می یابد که خود نشاندهنده خطر بی ثباتی نظام اقتصادی این کشور است.

همچنان اعتراضات خشونت آمیز که هر روز دامنه آن وسیع میگردد سرمایه داران و سایر مردم را مجبور ساخته است تا پول رایج خود را با ارز خارجی مبادله کنند، زیرا در مورد ارزش پولی این کشور نگرانی های زیادی وجود دارد.

رئیس بانک مرکزی مصر در مصاحبه اخیر خود گفت خشونت ها، کاهش روز افزون ذخایر ارزی، فرار سرمایه از کشور، عدم اعتماد مردم به نظام بانکی به اعتبار تجاری این کشور صدمه زیادی وارد نموده که تجار این کشور قدرت خرید کالا های مورد ضرورت مصر را ندارند و عدم امنیت در مسیر راه های تجاری مانع رسیدن کالا های مورد ضرورت مردم به مارکیت ها میباشد که مجبوراً مردم جهت بدست آوردن کالا های مورد نیاز شان از یک شهر به شهر های دیگر سفر می کنند.

کارشناسان اقتصادی به این باور اند که بلند بودن نرخ تورم فشار دیگری است

که در پهلوی کمبود مواد غذایی، کاهش بی سابقه سرمایه گذاری خارجی، نفوذ قوای مسلح در اقتصاد، کمبود بودجه دولت، افزایش کم سابقه بدهی های دولت، کاهش رشد تولید ناخالص ملی و ... بر کشور مصر تحمیل میگردد. سوال اینجاست که چالش های موجود تا چه زمانی مصر را همراهی خواهد کرد که زمان پاسخگوی آن خواهد بود.

اگر چه یکی از اهداف بزرگ دولت مصر عدم مداخله در بازار، ایجاد سیستم بانکداری اسلامی، تلاش بر جلب سرمایه گذاری خارجی، افزایش شبکه های توریسم، کاهش نرخ بیکاری، سیاست اعزام نیروی کار به کشور های خلیج و سایر کشور های صنعتی را هم در پلان کاری خود دارد.

باید گفت که اقتصاد مصر قبل از تغییر وضعیت سیاسی بر جمعآوری مالیات، عواید کانال سویس، نفت و سیاحت (توریسم) استوار بود، با توقف چرخ های تولید و فعالیت بخش توریسم، عدم سرمایه گذاری در برخی سکتور های حیاتی، موجودیت نا امنی ها در تضعیف اقتصاد مصر تأثیر ناگوار به جا گذاشت. ●

بیانی

منابع:

www.farsnews.com
www.balatarin.com
www.ir.voanews.com
www.wikipedia.org
www.afraan.ir
www.persian.rfi.fr

اطلاعیه د افغانستان بانک

در داد و ستد و معاملات اقتصادی تان از پذیرش اسعار خودداری کنید و به اشخاصیکه از اسعار در معاملات پولی خویش کار می گیرند بگویید که پول ملی ما نشانه از فرهنگ، تاریخ و هویت ملی ماست و ترویج آن معرف و نشانه از فرهنگ عالی افغان هاست. در معاملات تان از پول ملی تان استفاده نمایید تا پول ملی تان تقویه و هر چه بیشتر از امروز ثبات یابد. ●

ماده پنجاه و ششم

پیروی از احکام قانون اساسی، اطاعت از قوانین و رعایت نظم و امن عامه وجبیه تمام مردم افغانستان است.

بی خبری از احکام قانون عذر دانسته نمی شود.

BanK

Da Afghanistan Bank, Publication
Issue 68 Sixth Year, February 2013

ګرانو هېوادوالو!

افغانی د افغانانو پیژندګلوي او دودول یې د عالي فرهنگ ښکارندوی کوي.